

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

**Проектні технології навчання учнів
професійно-технічних навчальних
закладів (для педагогічних працівників
професійно-технічних навчальних
закладів)**

Довідник

ЖИТОМИР «ПОЛІССЯ» 2019

УДК 377.3:37.091.313 (035)

П79

*Рекомендовано вченою радою
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
(протокол № 15 від 27 грудня 2018 року)*

Рецензенти:

Каленський Андрій Анатолійович, завідувач лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент;

Закатнов Дмитро Олексійович, завідувач лабораторії професійної кар'єри Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник;

Саркісова Оксана Юрїївна, доцент кафедри педагогіки та психології ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», кандидат педагогічних наук, доцент.

Проектні технології навчання учнів професійно-технічних
П79 навчальних закладів: довідник / [Глуценко О. В., Романов Л. А., Пащенко Т. М., Пятничук Т. В., Шимановський М. М.]; за заг. ред. Л. А. Романова. – Житомир: «Полісся», 2019. – 126 с.

ISBN 978-966-655-916-9

У довіднику розкрито суть проектних технологій, доцільних для використання в професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у ЗП(ПТ)О. Подано дайджест методичних паспортів різних проектів, реалізованих учнями ЗП(ПТ)О.

Матеріал довідника дасть змогу упорядкувати уявлення педагогів про проектні технології навчання, усвідомити суть та структуру проекту, використати зібраний у довіднику банк методичних паспортів проектів.

УДК 377.3:37.091.313 (035)

ISBN 978-966-655-916-9

DOI <https://doi.org/10.32835/978-966-655-916-9/2019>

© Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2019

ЗМІСТ

Вступ	5
Інформаційні проекти	7
Практико-орієнтовані проекти	16
Соціальні проекти	25
Дослідницькі проекти	33
Творчі проекти.....	40
Додатки	48
Методичний паспорт проекту № 1.....	48
Методичний паспорт проекту № 2.....	53
Методичний паспорт проекту № 3.....	58
Методичний паспорт проекту № 4.....	62
Методичний паспорт проекту № 5.....	66
Методичний паспорт проекту № 6.....	69
Методичний паспорт проекту № 7.....	72
Методичний паспорт проекту № 8.....	75
Методичний паспорт проекту № 9.....	78
Методичний паспорт проекту № 10.....	81
Методичний паспорт проекту № 11.....	84
Методичний паспорт проекту № 12.....	87
Методичний паспорт проекту № 13.....	90
Методичний паспорт проекту № 14.....	93
Методичний паспорт проекту № 15.....	96
Методичний паспорт проекту № 16.....	99
Методичний паспорт проекту № 17.....	104
Методичний паспорт проекту № 18.....	109
Методичний паспорт проекту № 19.....	114
Методичний паспорт проекту № 20.....	121

ВСТУП

Проектні технології є втіленням ідеї продуктивного навчання, за якою освітній процес має на виході індивідуальний досвід продуктивної діяльності. На основі теоретичних ідей Д. Дьюї його послідовниками були закладені основи проектною системи навчання, суть якої полягає в тому, що учні разом з педагогом проектують та досягають рішення пізнавальних і практичних навчальних задач на основі організації продуктивної, пошукової діяльності. Завдання педагога – створити умови, за яких учні самостійно і охоче діють для досягання поставлених цілей, здобувають необхідні знання з різних джерел, паралельно розвиваючи дослідницькі та комунікативні вміння.

Проектні технології орієнтують учнів на створення освітнього продукту. Учні за власною ініціативою індивідуально або у групах за певний час виконують пізнавальну, дослідницьку, конструкторську або іншу роботу на певну тему.

Основними етапами проектувальної діяльності є:

- підготовка (визначення теми і цілей проекту);
- планування (визначення джерел, способів збирання і аналізу інформації, а також способів представлення результатів; встановлення критеріїв оцінки результату та процесу);
- збирання інформації (спостереження, робота з літературою, анкетування, інтерв'ювання, експеримент тощо);
- аналіз інформації, формулювання висновків;
- представлення та оцінка (усний чи письмовий звіт та оцінка результатів і процесу дослідження за заздалегідь встановленими критеріями).

Проектні технології навчання надають кожному учню можливість реальної діяльності, в якій він може не тільки проявити свою індивідуальність, а й збагатити її. Проектна діяльність розвиває в учнів пізнавальні навички, креативне мислення, кругозір та здатність шукати і опрацьовувати необхідну інформацію. У колективних проектах розвивається здатність до взаємодії, рольової діяльності, збільшується мотивація

учнів до навчання. Викладач може раціонально розподілити свій час, приділяючи більше уваги учням з особливими потребами.

Серед недоліків проектного навчання можна визначити тривалість необхідного часу на підготовку і реалізацію проекту як з боку учня, так і з боку педагога. Окремі учні можуть бути неготові до виконання спільних завдань. Процес підготовки проекту буває важко проконтролювати. Проектне навчання часто неможливо відобразити у навчальному плані, особливо виконання проектів міждисциплінарного характеру.

Проектні технології навчання надзвичайно ефективні у професійній освіті передусім тому, що дозволяють підготувати учнів до комплексної реалізації окремих професійних функцій. Слід забезпечити поступове навчання учнів до реалізації проектної діяльності, починаючи з нескладних проектів і поступово переходячи до складніших і більш творчих проектних завдань.

У довіднику охарактеризовано проектні технології, що ефективно застосовуються у професійній освіті відповідно до класифікації навчальних проектів за видами діяльності учнів: інформаційні (Романов Л. А.), практико-орієнтовані (Глуценко О. В. за участі Гоменюка Д. В.), соціальні (Шимановський М. М.), дослідницькі (Пащенко Т. В. за участі Герлянд Т. М.), творчі (Пятничук Т. В. за участі Кулалаєвої Н. В.). У додатках наведено приклади методичних паспортів таких проектів, які розроблені викладачами закладів професійної (професійно-технічної) освіти за методикою, створеною науковцями лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України в ході виконання науково-дослідної роботи «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей».

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОЕКТИ

Проектні технології є сьогодні одними з найперспективніших у професійній підготовці кваліфікованих робітників. Ці технології дозволяють наповнити навчання професійним контекстом і сформуванню здатність учнів до самовдосконалення, продуктивної діяльності, розвивають їх креативність, комунікативність, самостійність, дослідницькі компетентності.

Результати досліджень свідчать про те, що найчастіше під час професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників викладачі використовують інформаційні проекти, продуктом яких є навчальна інформація, що може втілюватися у різноманітних продуктах (реферат, твір, есе, словник, мультимедійна презентація тощо).

Інформаційні проекти спрямовані на збирання інформації про певний об'єкт, явище, на ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення фактів. Такі проекти потребують добре продуманої структури, можливості систематичної корекції у ході роботи над проектом. Структура інформаційного проекту може бути такою: мета, актуальність; методи отримання (літературні джерела, засоби масової інформації, бази даних, у тому числі й електронні інтерв'ю, анкетування тощо) та обробки інформації (її аналіз, узагальнення, зіставлення з відомими фактами, аргументовані висновки); результат (стаття, доповідь, реферат, відеофільм); презентація (публікація, у тому числі в електронній мережі, обговорення у телеконференції). Такі проекти можуть бути органічною частиною дослідницьких проектів, їхнім модулем.

Інформаційні проекти можуть стати основою для формування необхідних знань, умінь та практичних навичок, а також особистісних якостей, необхідних для формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. О. Коптева визначає такі основні переваги інформаційних проектів: одночасне здобуття нової інформації (покращення рівня знань) і формування практичних навичок роботи в групі, вміння аналізувати, систематизувати великий об'єм інформації, проводити

дослідження та виступати перед аудиторією. Прикладами втілення інформаційних проектів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти є такі: «Ми – за здоровий спосіб життя», «Волонтером бути модно!», «Захистимо себе від насильства», «Чужих дітей не буває», «Наркоманія серед молоді», «Книжковий замок», «Правова обізнаність» та ін. [7].

Сучасні інформаційні проекти передбачають застосування ІКТ, що відкриває широкі можливості для підвищення мотивації учнів до навчання, формування їхньої інформаційно-аналітичної компетентності, підвищення ефективності навчальної проектної діяльності загалом.

Видом Інтернет-проекту, що дає можливість ефективно використовувати знайдену в Інтернет інформацію, є веб-квест. Це інноваційна ресурсно-орієнтована технологія навчання, основною метою якої є самостійний пошук учнями необхідної для навчання інформації. Застосування цієї технології має мотивуючий і стимулюючий вплив на учнів, забезпечує формування в них ключових і спеціальних компетентностей, передбачає набуття досвіду пошукової діяльності, розширення кругозору, розвиток креативного потенціалу, опрацювання великих обсягів інформації, її аналіз, систематизацію і подальшу презентацію.

Викладач у навчальній проектній діяльності, зокрема при проходженні учнями (студентами) веб-квесту, має створити умови для прояву в них інтересу до пізнавальної діяльності, самоосвіти і застосування отриманих знань на практиці. У процесі реалізації проекту викладачу належить прожити такі ролі: ентузіаст, який надихає і мотивує учнів (студентів) на досягнення мети; фахівець, який має знання і вміння в декількох (але не в усіх) галузях; консультант, який допомагає організувати роботу; керівник, який допомагає спланувати час; «людина, яка ставить запитання», що допомагають побачити помилки і недоліки в роботі; координатор групового процесу; експерт, який аналізує результати виконаного проекту.

Автор технології Веб-квест Б. Додж класифікував Веб-квести за такими принципами [14]: тривалість виконання (короткострокові, довгострокові); предметний зміст (монопроекти,

міжпредметні Веб-квести); тип завдань, які виконують учні, студенти (переказ, компіляційні загадки, журналістські, конструкторські, творчі, переконуючі, розв'язок спірних проблем, самопізнавальні, аналітичні, наукові, оцінні).

Робота над короткостроковим веб-квестом може займати від одного до трьох сеансів, над довгостроковим – від одного тижня до двох місяців. Зокрема, міні-проект може укладатися в одне заняття, інші короткострокові проекти – до 6 занять. У таких проектах основна робота зі збирання інформації, виготовлення продукту і підготовки презентації відбувається у рамках позаурочної діяльності. Тижневі проекти виконуються в групах протягом проектного тижня, їх реалізація займає приблизно 30–40 годин і цілком здійснюється за участі керівника проекту. Можливе поєднання аудиторних і позааудиторних форм роботи. Весь цикл довгострокового проекту виконується в позааудиторний час.

Веб-квест може охоплювати окремий навчальний предмет, тему, проблему, може бути й міжпредметним. У монопроектах застосовують інформацію і з інших галузей знань чи діяльності. Міжпредметні проекти проводяться в позаурочний час під керівництвом декількох фахівців з різних галузей знань. Глибоку і змістовну інтеграцію потрібно здійснювати вже на етапі постановки проблеми. Дослідники наголошують, що робота в міжпредметних проектах найбільш ефективна.

Типова структура веб-квесту містить: вступ (короткий опис теми); завдання (формулювання проблемного завдання і опис форми представлення кінцевого результату); порядок роботи і необхідні ресурси (опис послідовності дій, ролей і ресурсів, необхідних для виконання завдання, допоміжні матеріали); оцінювання (опис критеріїв і параметрів оцінювання виконання Веб-квесту, що має форму бланка оцінювання); висновок (короткий опис того, чого можуть навчитися учні); використані матеріали (посилання на ресурси, що використовувалися для створення веб-квесту); коментарі для викладача (методичні рекомендації для викладачів, які застосовують веб-квест).

Основними кроками створення веб-квесту є такі:

1. Визначте тему.
2. Оберіть сайт для створення веб-квесту.
3. Надайте завдання, обравши форму його реалізації (презентація, текст, візуальний матеріал).
4. Розробіть систему оцінювання.
5. Знайдіть джерела інформації, якими користуватимуться учні для пошуку відповідей.
6. Маючи на аркуші приблизний план і основну інформацію, приступайте до розміщення веб-квесту на сайті.

Можливі такі етапи роботи учнів (студентів) над Веб-квестами:

1. Учень (студент) обирає одну із запропонованих йому ролей. Обравши собі певну «роль», учень (студент) переходить до одного з досьє, представлених на сторінці Веб-квесту.

2. Учень (студент) аналізує, як його роль узгоджується із завданнями інших членів команди. В результаті проходження цих етапів у студентів, учнів формуються елементи інформаційно-комунікаційної компетентності.

3. Далі учні (студенти) досліджують запропоновані ресурси та ресурси медіатеки навчального закладу (книги, журнали, енциклопедії). При цьому вони аналізують інформаційні ресурси, відбирають необхідну інформацію, шукають додаткову.

4. Для підготовки звіту надається опис артефактів, які, на погляд студентів, представляють досліджуване питання. Для кожного артефакту вказується джерело (друкований посібник, електронне видання, адреса в Інтернет), пояснення, чому він необхідний під час дослідження даної теми. При цьому учень (студент) набуває досвіду збереження інформації, структурування інформаційних ресурсів.

5. Після закінчення процесу пошуку подається звіт за обраною темою.

6. Веб-квест передбачає спільну роботу, тому далі учні (студенти) обговорюють, дискутують, формують план роботи групи в цілому. Тут кожний із них, будучи експертом у своїй галузі, бажає знайти найкращий розв'язок своїх завдань. Потім учні

(студенти) обирають форму подання загального звіту та можуть розподілити ролі для подальшої роботи: розроблення макету сайту або презентації, створення дизайну та ін.

7. Завершується цей процес груповим захистом роботи.

Видами презентацій проектів є демонстрація продукту, виконаного на основі застосування ІКТ, ігри (ділова, рольова, інсценізація); наукова конференція, доповідь, прес-конференція, реклама, вистава, змагання, телепередача, подорож, екскурсія та ін.).

Методика оцінювання веб-квестів передбачає такі кроки.

1. Сформулювати критерії оцінювання, що мають бути адекватні типу завдання, цілям та видам діяльності та враховувати досягнення поставленої мети, якість виконання роботи; зміст; складність завдання.

2. Визначити шкалу оцінювання – наприклад, три-, чотири-п'ятибальна, дванадцятибальна, стобальна.

3. Підготувати опис параметрів оцінки. Необхідно починати з опису ідеального варіанту виконання завдання, а потім переходити до опису можливих недоліків виконання роботи за кожним з критеріїв. Основними вимогами до опису параметрів є такі: мова опису має бути зрозумілою учням (студентам); опис має дозволяти визначати кількісні відмінності одного параметра від іншого; різниця між кількісними показниками має бути приблизно однаковою.

Продуктивним є такий підхід, коли діяльність кожного учасника є важливою складовою результату роботи команди (малої групи), а результат роботи команди зумовлює ефективність спільного продукту всієї групи. Ілюстрацією цього підходу є розроблений у ході виконання НДР «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей» (2016–2018 рр.) веб-квест «Обережно: автомобіль!», що застосовується в ході професійної підготовки майбутніх слюсарів з ремонту автомобілів і передбачає дослідження рівня безпеки сучасного автомобіля [2, с. 70–85].

Проект спрямований на практичне застосування теоретичних знань з предметів «Спеціальна технологія», «Електрообладнання автомобіля», «Безпека життєдіяльності», «Правила дорожнього руху» та має виховний аспект, адже виховує відповідальних учасників дорожнього руху. В основу веб-квесту покладено міждисциплінарний проект «Бережись автомобіля» викладачів спеціальних технологій Навчально-наукового центру ПТО НАПН України А. М. Волошина та В. О. Настабурка [3], що спрямований на формування таких умінь: самостійно складати конспекти, короткі повідомлення; визначати проблеми безпеки автомобіля; самостійно знаходити та обробляти інформацію; організувати проведення необхідних досліджень; формувати висновки й узагальнення за результатами досліджень.

Проект виконується у п'ять етапів. На пошуковому етапі відбувається представлення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів реалізації. Аналітичний етап передбачає аналіз вхідної інформації, побудову алгоритму діяльності. На практичному етапі здійснюються заплановані кроки роботи, оформлення результатів виконання завдань. На презентаційному етапі представляються результати роботи. На оцінно-рефлексивному етапі здійснюється оцінювання роботи команд, аналізується ефективність їх діяльності, корисність отриманих продуктів.

Розроблений навчальний Веб-квест «Обережно: автомобіль!» представлений у вигляді сайту і міститься за адресою <https://q-safety-car.blogspot.com/>

В ході виконання веб-квесту передбачається досягнення таких навчально-виховних цілей: вдосконалювати вміння працювати самостійно та добирати літературу; формувати навички пошуково-дослідницької роботи; спільно планувати проектну діяльність, розподіляти завдання та їх виконувати; розвивати пізнавальну активність; формувати професійні цінності; розвивати професійно важливі якості під час діяльності в командах.

Отже, інформаційна проектна технологія має на меті формування інформаційно-аналітичної компетентності учнів, передбачає завдання, пов'язані з пошуком навчальної інформації

в мережі Інтернет. Запропоновано таку загальну структуру інформаційного проекту: мета, актуальність; методи отримання (опрацювання літературних, наукових джерел, засобів масової інформації, баз даних, електронні інтерв'ю, анкетування тощо) та обробки інформації (її аналіз, узагальнення, зіставлення з відомими фактами, аргументовані висновки); результат (стаття, доповідь, реферат, відеофільм); презентація (публікація, у тому числі в електронній мережі, обговорення у телеконференції). Для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей розроблено сучасні Інтернет-проекти – веб-квести: «Покрівля з черепиці», «Обережно: автомобіль!», «Агрохімія». З метою розвитку готовності педагогів до розроблення та застосування проектних технологій, зокрема інформаційних, створено методичні веб-квести «Джерело життя», «Золоте яблуко», «Інноваційні педагогічні технології у професійному навчанні» (Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712105>).

Література

1. Блог-квести з природничо-математичних дисциплін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://informatkwest.blogspot.com/2013/09/blog-post.html>.
2. Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів [Електронний ресурс] / Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Романова Г. М., Романов Л. А., Пащенко Т. М. – К. – Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016 – Режим доступу: <http://lib.ihttp://libitta.gov.ua/id/eprint/712110>
3. Волошин А. Застосування навчального проектування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі / А. Волошин // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К.: «НВП Поліграфсервіс». – С. 206–2015.

4. Желізняк Л. Д. Технологія «Веб-квест» на уроках інформатики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30734.

5. Ільченко О. В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834/.

6. Как сделать квест на уроке. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://newtonew.com/school/live-quest-lesson>.

7. Коптева О. М. Використання інтерактивних технологій в закладах професійно-технічної освіти [Електронний ресурс] / О. М. Коптева// Журнал «Науковий огляд». – 2017. – № 6(38). – Режим доступу: [http:// http://oaji.net/articles/2017/797-1502027374.pdf](http://oaji.net/articles/2017/797-1502027374.pdf).

8. Методичні рекомендації щодо застосування технології проектного навчання у практиці підготовки кваліфікованих робітників автотранспортної галузі / Д. В. Гоменюк, Н. В. Кулалаєва, Л. А. Романов, Г. М. Романова, А. Е. Ткачук; за заг. ред. Г. М. Романової. – К. : Ін-т проф.-тех. освіти НАПН України, 2017. – 97 с.

9. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухарина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; под. ред. Е. С. Полат. – 2-е изд. пер. – М. : Издательский центр «Академия», 2005. – 272 с.

10. Романова Г. М., Романов Л. А. Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до застосування веб-квестів // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: збірник наук. праць. Частина 2. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015. – С. 105–109.

11. Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [Лузан П. Г., Манько В. М., Нестерова Л. В, Романова Г. М.]; за заг. ред. Г. М. Романової. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216 с.

12. Шаблон вебквеста. [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/internettehnologii/Home>

13. Як створити веб-квест. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sch-10.jimdo.com/web-quest>

14. Dodge B. Some Thoughts About Web Quests.1995–1997. [Електронний ресурс] / March. Т. – Режим доступу: http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html.

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНІ ПРОЕКТИ

Практико-орієнтовані проекти мають практичну професійну спрямованість та вимагають врахування соціальних, психологічних і педагогічних вимог, що виникають на шляху формування та розвитку особистості здобувача освіти. Однією з ключових вимог є формування пізнавальної активності учнів.

Пізнавальна активність учасників проекту формується під впливом пізнавальних потреб, мотивів, інтересів у процесі безпосередньої навчально-пізнавальної діяльності, яка характеризується ставленням здобувачів освіти до виконання завдань, що відображається на якості, характері і результатах проектної діяльності у досягненні поставленої мети.

Така діяльність перебуває у прямій залежності від пізнавальної активності і спрямована на вирішення питання підвищення якості освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Потрібно врахувати, що пізнавальна активність здобувачів освіти є однією зі складових мотиваційного компоненту навчання та однією зі головних умов розумового розвитку здобувачів освіти, тому що інтелектуальна сфера здобувача освіти успішно розвивається лише за умови присутності і розвитку пізнавальних потреб. Без відповідного рівня пізнавальної активності здобувачів освіти у освітньому процесі не може бути належним засвоєння ними знань, умінь та навичок, які в подальшому переростуть у компетентність, не може бути повноцінним соціальне, духовне та культурне становлення особистості. Проектна діяльність передбачає максимальну самостійність учнів. Саме тому стратегія «викладач учить» має змінитися на стратегію «здобувач освіти вчиться», що передбачає зміну позиції викладача. З носія знань він перетворюється в організатора, мотиватора пізнавальної діяльності учнів. Суттєво змінюється психологічний клімат у навчальних групах, тому що викладачу доводиться переорієнтовувати свою освітню роботу на різноманітні види самостійної діяльності здобувачів освіти, на пріоритет діяльності дослідницького, пошукового, творчого характеру.

Практико-орієнтовані проекти сприяють підтримці пізнавального інтересу здобувачів освіти у вигляді різних заохочень, забезпечують можливість побачити результати своєї роботи, усвідомити, що їх побачать інші учасники освітнього процесу. Діяльність учнів стає більш самостійною, вимагає пошуку та творчого підходу до реалізації поставленої мети шляхом виконання різних навчальних творчих проектних завдань, тематику яких необхідно розробити з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

Навчальний проект дозволяє навчати здобувачів освіти проектування, тобто цілеспрямованої діяльності за знаходженням способу вирішення проблеми шляхом виконання завдань, що впливають з цієї проблеми при розгляді її в певній ситуації.

Особливістю таких проектів є чітко визначений практичний результат, якого досягають його учасники, — виготовлення практично значущого продукту, що має практичне значення для учасників проекту, орієнтований на соціальні інтереси і може бути корисним для закладу освіти тощо (документ, рекомендації, проект благоустрою ділянки, макет, штучний виріб). Проект передбачає складання сценарію всієї діяльності його учасників з визначенням функцій кожного з них. Особливо важливою є організація координаційної роботи у формі поетапних обговорень та презентації отриманих результатів і можливих засобів їх упровадження у практику.

Для запуску проекту потрібна значуща у дослідницькому, творчому плані проблема (завдання), що потребує інтегрованих знань та вмінь, дослідницького пошуку для її розв'язання (наприклад, проблема впливу продуктів згорання нафтопродуктів на навколишнє середовище; забруднення навколишнього середовища відходами пластмас тощо).

Важливою вимогою також є практична значущість передбачуваних результатів (наприклад, поінформувати відповідні служби про негативні явища у відповідному регіоні, фактори, що впливають на цей стан, тенденції, що простежуються у розвитку цієї проблеми, спільний випуск газети, альманаха з репортажами з місця подій).

Практико-орієнтовані проекти можуть реалізовуватися в самостійній (індивідуальній), парній, груповій діяльності здобувачів освіти.

Під час організації навчального проектування викладач виконує такі функції:

- допомагає здобувачам освіти у пошуку джерел, необхідних їм у роботі над проектом;
- сам є джерелом інформації;
- координує весь процес роботи над проектом;
- підтримує і заохочує здобувачів освіти;
- організовує неперервний рух здобувачів освіти у роботі над проектом;
- консультує учасників проектів, не виконуючи роботи замість них.

Вимоги до особистості викладача як керівника проектної діяльності учнів:

- досконале володіння навчальним предметом, компетентність в інших галузях науки та усвідомлення міждисциплінарних зв'язків;
- знання можливостей, інтересів та побажань здобувачів освіти (учнів);
- психологічна грамотність і компетентність;
- комунікабельність, емпатія та толерантність;
- креативність, творчий потенціал і досвід творчої діяльності;
- володіння педагогічною майстерністю;
- яскрава власна індивідуальність, самоцінність особистості.

Умови реалізації проектів в освітньому процесі

Перед запуском проекту потрібно перевірити реальну ситуацію, яка існує в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти, навчальній групі, викладанні конкретно (обраного) предмета відповідно до умов, які наведені нижче.

Позитивна мотивація здобувачів освіти до навчання, значима, важлива тема та мета проекту.

Самостійність здобувачів освіти у навчанні.

Інформаційно-методичне, комп'ютерне забезпечення.

Наявність у викладачів гуманного підходу до здобувачів освіти (гуманізм, володіння педагогікою співробітництва).

Розроблення критеріїв оцінювання проекту.

Попереднє навчання викладачів та здобувачів освіти використання методу проектів.

Наявність у викладачів мотивації до використання цього методу.

Суттєве емоційне навантаження на викладачів та здобувачів освіти.

Підвищення рівня психолого-педагогічної підготовки викладачів, оволодіння ними основами використання дослідницьких методів.

Детальне поурочне планування навчальної теми.

В умовах проектної навчальної діяльності відбувається докорінна зміна у відносинах «викладач–здобувач освіти», а саме:

– здобувач освіти визначає мету діяльності – викладач допомагає йому в цьому;

– здобувач освіти відкриває нові знання – викладач рекомендує джерела знань;

– здобувач освіти експериментує – викладач розкриває можливі форми і методи експерименту, допомагає організувати пізнавально-практичну продуктивну діяльність;

– здобувач освіти обирає – викладач сприяє прогнозуванню результату вибору;

– здобувач освіти активний – викладач створює умови для розвитку активності;

– здобувач освіти – суб'єкт навчання, викладач – партнер;

– здобувач освіти відповідає за результати своєї діяльності;

– викладач допомагає оцінити отримані результати і виявити способи вдосконалення діяльності.

Основні завдання, які перед собою ставить викладач:

Визначити і відібрати найбільш цікаві та практично значущі теми проектів.

Організувати навчання у співпраці (здобувач освіти – здобувач освіти, здобувач освіти – викладач).

Не лише передавати здобувачам освіти суму тих чи інших знань, а й навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.

Сприяти здобувачеві освіти у здобутті комунікативних навичок, тобто здатності працювати у різнорівневих групах, виконуючи всілякі соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника тощо).

Розширити коло спілкування здобувачів освіти, знайомство з різними точками зору на одну проблему.

Прищепити здобувачам освіти уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки.

Надати можливість здобувачеві освіти робити щось цікаве самостійно або в групах, використовуючи індивідуальні творчі можливості, застосувати свої знання, принести користь у своїй групі і показати публічно досягнутий результат.

При реалізації проектного методу викладач має:

– сприяти здобувачеві освіти у придбанні комунікативних навичок, тобто здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи всілякі соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника тощо);

– розширити коло спілкування здобувачів освіти, знайомство з іншими культурами, різними точками зору на одну проблему;

– прищепити здобувачам освіти уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки;

– навчити здобувачів освіти працювати в команді, виконуючи різні соціальні ролі.

У процесі виконання проектних завдань здобувачі освіти мають набути різноманітних умінь. До таких умінь належить усвідомлене виконання наступних розумових та практичних дій:

виявлення потреби у вдосконаленні предметного світу, в поліпшенні вжиткових якостей речей;

розуміння поставленого завдання, суті навчального завдання, характеру взаємодії з однолітками і викладачем, вимог до представлення виконаної роботи або її частин;

планування остаточного результату і повідомлення його у вербальній формі. Тобто без обмеження фантазії здобувачі освіти мають дати собі й іншим розгорнуту відповідь за схемою «Я хотів би...»;

виконання узагальненого алгоритму проектування;

внесення коректив у раніше прийняті рішення;

конструктивне обговорення результатів і проблем кожного етапу проектування. Формулювання конструктивних запитань і запитів про допомогу (поради, додаткова інформація, оснащення тощо);

вираження задумів, конструктивних рішень за допомогою технічних рисунків, схем, ескізів, креслень, макетів;

пошук і знаходження необхідної інформації самостійно;

складання схеми необхідних розрахунків (конструктивних, технологічних, економічних), повідомлення їх у вербальній формі;

оцінювання результатів з досягнення запланованого, за обсягом і якістю виконаного, за трудовитратами, за новизною;

оцінювання проектів, виконаних іншими;

розуміння критеріїв оцінювання проектів і захисту, процедури публічного захисту проектів;

конструювання уявлень про професійну проектну діяльність, про індивідуальність проектувальника (проектанта), яка виявляється в результаті, готовому виробі.

Для реалізації проекту викладачу необхідно розробити чіткий план, що враховує всі аспекти навчання та містить:

- стислий опис проекту;*
- визначення проблеми;*
- міжпредметні зв'язки;*
- цілі й очікувані результати навчання;*
- опис діяльності здобувачів освіти;*
- матеріали і ресурси;*
- критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти;*

– поточні заходи.

Викладачу необхідно спланувати та організувати роботу таким чином, щоб здобувачі освіти навчилися:

- визначати основні і поточні (проміжні) мету і завдання;
- шукати шляхи їх вирішення, обираючи оптимальні;
- здійснювати і аргументувати вибір;
- передбачати наслідки вибору;
- діяти самостійно (без підказки);
- порівнювати отриманий результат з тим, що потребується;
- об'єктивно оцінювати процес (саму діяльність) і результат

проектування.

Робота над проектами вимагає від викладача:

– організації справжньої творчої мотивованої самостійної діяльності протягом навчального часу, що відводиться на вивчення предмета або окремої теми;

– використання різноманіття методів і форм самостійної пізнавальної, практичної й виробничої роботи;

– сприяння інтелектуальній активності здобувачів освіти;

– створення дидактичних і довідкових посібників;

– установа ділових контактів між викладачами й здобувачами освіти.

Отже, практико-орієнтована проектна технологія забезпечує відпрацювання учнями професійних умінь і навичок під час створення проектного продукту, що заздалегідь визначений і може бути використаний відповідно у житті групи, ЗП(ПТ)О, мікрорайону, міста та держави. Запропоновано таку загальну структуру практико-орієнтованого проекту: визначення мети, її обговорення; генерування ідеї проекту; створення проектних команд (у разі групових проектів); обговорення та формулювання мети, завдань, ресурсів, а також можливого результату (продукту) проекту, розподіл обов'язків у команді; визначення етапів роботи; розроблення проекту (ескізу, креслення); моделювання (створення моделі або макету); розрахунок матеріалів для виготовлення продукту (виробу); обговорення отриманих результатів, коригування діяльності за необхідності; створення безпосередньо продукту

(виробу); створення портфолію проекту; презентація та захист проекту; оцінювання проектної діяльності учнів; формулювання висновків; рефлексія учнів; доповнення портфолію; упровадження учнями результатів проекту. Для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей розроблено практико-орієнтовані проекти: «Використання вторинної деревинної сировини для виготовлення виробів», «Енергонеутральне будівництво», «Апсайклінг як мистецтво», «Потенціал енергоефективності навчальних майстерень та способи його розкриття», «Друге життя мотлоху».

Література

1. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. Видання. – К.: Либідь, 2003.

2. Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів [Електроний ресурс] / Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Романова Г. М., Романов Л. А., Пащенко Т. М. – К. – Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016 – Режим доступу: <http://lib.ihttp://libitta.gov.ua/id/eprint/712110>

3. Методичні рекомендації щодо застосування технології проектного навчання у практиці підготовки кваліфікованих робітників автотранспортної галузі / Д. В. Гоменюк, Н. В. Кулалаєва, Л. А. Романов, Г. М. Романова, А. Е. Ткачук; за ред. Г. М. Романової. – К. : Ін-т проф.-тех. освіти НАПН України, 2017. – 132 с.

4. Педагогічна майстерність: Підручник /І. А. Зязюн та ін. – К.: Вища школа, 1997.

5. Проектна діяльність здобувачів освіти професійно-технічних навчальних закладів: тренінг-курс: навч. посібник / [В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, М. М. Шимановський та ін.]; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. – Житомир: «Полісся», 2018. – 180 с.

6. Як стати майстерним педагогом: Навчально-методичний посібник /Кол. автор.: Ковальчук В. І., Сергеева Л. М. та ін. – К.: Тов. «Етіс плюс», 2007.

7. Калошин В. Ф., Гоменюк Д. В. Професійне вдосконалення викладача закладу професійної освіти: Методичний посібник. – К.: 2018. –122 с.

СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ

Усю людську цивілізацію, весь розвиток людства можна розглядати в контексті соціального проектування. Становлення людини як особистості та людського соціуму як складної консолідації особистостей у колектив, науково-технічний прогрес як розвиток продуктивності праці, що полегшує життя людини, розвиток культури людства та процеси державотворення і становлення власне громадянського суспільства варто розглядати спонтанним і одночасно спроектованим і цілеспрямованим процесом реалізації системи проектів, які складаються у складне переплетення інтеграції та дезінтеграції, воєн та мирного розвитку, конфліктів та договорів.

Започаткування методу проектів Джоном Дьюї, обґрунтування відповідної методології Уільямом Хердом Кілпатриком, все подальше становлення проектних технологій у суспільстві і в педагогіці є, за великим рахунком, лише відображенням природного розвитку суспільства, інпринтингом у свідомості педагогів-теоретиків і педагогів-практиків реального розвитку суспільних відносин.

З такої точки зору маємо погодитися із тим, що метод проектів є лише терміном, умозоровим поняттям, яке, власне кажучи, відображає метод дослідження і цілеспрямованого впливу на суспільний розвиток, незалежно від того, що саме, яка саме людська діяльність досліджується і підлягає цілеспрямованому впливу. Власне кажучи, саме тому всі проекти можуть бути класифіковані як соціальні, розрізняючись лише різновидами форм, способів, методів людської соціальної дослідницької та перетворювальної діяльності.

Педагогічний соціальний проект обов'язково передбачає вплив і особистості педагога, і всієї педагогічної системи, дотримання вимог державного законодавства, врахування потреб громадянського суспільства, спираючись на наукові концепції.

Можна зробити висновок, що соціальні проекти, як різновид педагогічної діяльності та педагогічної теорії, існують на межі педагогіки та соціальної педагогіки. Як проекти педагогічні,

вони можуть існувати як результат цілеспрямованого впливу зацікавленого та ініціативного адміністративного керівника закладу освіти, педагога, класного керівника, керівника групи, вихователя у всіх нормативних та позанормативних значеннях цього слова, предметника, викладача спецдисципліни чи майстра виробничого навчання. Особистість педагога-організатора завжди є провідною та обов'язковою, якщо ми кажемо про всі різновиди проектної діяльності, але для соціальних проектів особистість педагога є визначальною на всіх етапах. Є проекти соціально-педагогічні, що вимагають участі та співучасті учасників проектної діяльності, що автоматично породжує виховання в колективі і через колектив та, власне кажучи, створення цього колективу. Справді ефективні, значущі, масштабні та впливові на суспільство проекти можуть бути виключно справою колективу, малої чи й не дуже малої групи однодумців, а роль педагога тут – лише компетентний спеціаліст, генератор ідей, експерт, у найвищому значенні – той, хто знає дещо більше про сутність природних та соціальних явищ, узгоджує адміністративні питання, може знайти фінансування, спрямовує проектну діяльність учасників.

Соціальні проекти – явище досить складне у виконанні, що має певні ризики. Непродумані, необґрунтовані соціальні проекти можуть викликати по-справжньому катастрофічні наслідки, оскільки змінюють соціальні структури самого суспільства, що може мати непередбачувані результати. Втім, не тільки глобальні соціальні проекти можуть завдати практично непоправної шкоди суспільству і окремій людині. Навіть невеликі за масштабами соціальні проекти викликають занепокоєння. Створювані в межах соціальних проектів малі соціальні групи субкультурного спрямування можуть носити деструктивний характер, що слід врахувати.

Однак, очевидно, тут мова має йти не про ризиковані по суті великомасштабні соціальні проекти, а про педагогічні можливості, які дає соціальне проектування в закладі професійної (професійно-технічної) освіти як в освітній, так і в позааудиторній діяльності.

На першому місці мають стояти педагогічні соціальні проекти, спрямовані на кращу адаптацію учнів до освітньої діяльності, включення їх в учнівський та педагогічний колектив.

Такий проект має починатися раніше, ніж освітній процес у закладі професійної освіти. Останнім часом не так уже й багато учнів пов'язують своє майбутнє з отриманням кваліфікації робітника. Втім, особистий досвід підтверджує, що наповнення навчального закладу напряду залежить від уміння конструктивно взаємодіяти із навколишніми закладами загальної середньої освіти і проводити в межах проекту ярмарки професій, тобто заходи, на яких наочно демонструвати, чого саме будуть навчатися випускники, які отримають можливість обрати саме цю робочу спеціальність та навчатися саме в цьому ЗП(ПТ)О. Для такої агітаційної роботи варто обирати кращих учнів, які вже оволоділи спеціальністю і можуть показати, чого саме вони навчилися, що саме вміють робити.

У результаті такого проекту заклад професійної освіти отримує нових учнів, зацікавлених у навчанні, а учні, які презентуватимуть здобутки свого закладу, отримають можливість не просто усвідомити свою професійну компетентність, а й відчують власну значущість, затребуваність у своїй професії.

Таким чином утворюються суттєві і значущі психічні новоутворення, що пов'язані із початком перетворення авторитарної педагогіки на педагогіку соціальну, яка розглядає і учня, і вчителя складниками єдиного колективу. Учні, які демонструють набуті компетентності, отримують найсуттєвішу соціальну мотивацію свого професійного життя – мотивацію значущості та затребуваності професії, якою вони оволодівають, своєрідний, до кінця ще не оформлений статус вчителя, наставника, взірця, якого можна наслідувати. В свою чергу, ті школярі, які є поки що пасивними спостерігачами за діями учнів закладів професійної освіти, під час проектного заходу опиняються в ситуації особистого і в той же час соціального вибору щодо подальшої траєкторії свого життя. Важливо також зауважити, що ці учні і не обов'язково мають бути пасивними спостерігачами за перебігом проектною діяльністю. Мотивувальною й ефективною у

цьому випадкові буде пропозиція глядачам спробувати самим зробити свій маленький шедевр. Якщо в дитини вийде маленький глечик, чи вона вишиє першу стрічку хрестиком, чи приклеїть першу палітурку до блоку – це випробування відкриє їй шлях до ретельної копіткої роботи. А далі вже – як дитина сама вирішить – зробити це своєю професією чи просто уподобанням для вільного часу – хобі.

Важливим соціальним проектом є включення новачків у колектив. Його можна розбити на декілька етапів: знайомство з навчальним закладом як суто формальне – де і що розташоване, куди йти у випадкові небезпеки, де кабінет директора, лікаря, де розташовані аудиторії та майстерні, так і первинне, пропедевтичне знайомство з професією. Учневі буде набагато легше вчитися, якщо він зрозуміє саму логіку і структуру і приміщень, у яких проходить освітній процес, і суть професії, логіку її викладання, яку йому пропонує навчальний заклад, і виховні позааудиторні заходи, які пропонують йому, і гурткову роботу, у якій необхідно і можливо брати участь. Важливою складовою соціального життя учнівської молоді має стати також і участь в учнівському (студентському) самоврядуванні, з основними принципами якого варто і необхідно ознайомити учнів-новачків уже у перші дні занять.

Варто запропонувати для експериментального впровадження для цього етапу гру-квест. Такий квест дозволить отримати декілька соціальних наслідків. По-перше – прискорити ознайомлення з приміщенням закладу та місцями розташування в ньому різних служб, адміністративних органів та аудиторій. Організація гри-квесту передбачає послідовний пошук таких точок, при цьому маршрут проходження задається відповідними завданнями-загадками. Можна, звісно, проводити такий квест і в індивідуальному заліку, але більш ефектним він буде, якщо у квесті братиме участь команда гравців. Така команда створюється, зазвичай, з тільки-но сформованої навчальної групи. А щоб учні не блукали приміщенням занадто довго, варто заздалегідь розставити коридорами закладу учнів-консультантів зі старших груп.

Ось приклад завдання для розшуку медичного пункту.

«Добре, добре, побіжу, Учням всім допоможу. Тільки як же вас знайти? Хоч би знати, куди йти». «Ми живемо в Занзібарі, Калахарі та Сахарі, На горі Фернандо-По, Де гуляє Гіпопо По широкій Лімпопо» (Айболить. Айболит К. И. Чуковского. Укр. яз., Переклад з рос. – Галина Верд).

А вам треба здогадатися, хто ж він, і знайти в його кабінет.

Утім, варто зауважити, що треба бути дуже обережним у номінуванні завдань. В одному з експериментальних майданчиків учні старших курсів самі визначали назви приміщень. На двох з них вивісили таблички: «Комора чистих шкарпеток», а на другому – «Комора брудних шкарпеток». Йшлося про роздягальні при фізкультурній залі для дівчат та для хлопців. Зрозуміло, що хлопці образилися і наклеїли на ці оголошення наліпку «# Сексизм».

Отже, соціальне проектування – справа складна і відповідальна. Негативні його наслідки ілюструє загальновідомий афоризм «Хотіли якнайкраще, а вийшло, як завжди». Фраза, яка чітко характеризує катастрофічні наслідки недолугого соціального конструювання, відома і англійцям: «We wanted the best, you know the rest»: буквально «Ми хотіли кращого, все інше ви знаєте», і німцям «Gut gemeint ist das Gegenteil von Gut gemacht» – Добрі наміри є протилежністю доброї справи».

За результатами якісно підготовленого і проведеного квесту-знайомства із закладом професійної освіти учні, по-перше, будуть краще знати всі приміщення навчального закладу, що допоможе їм адаптуватися до умов навчання набагато швидше. По-друге, буде зроблено важливий, ефективний крок до формування учнівської групи, яка в ході не великого, але досить цікавого випробування визначить свою структуру, ієрархію і налагодить взаємодію (початок встановлення природної соціометрії). Досвідчений і відповідальний педагогічний керівник такої групи вже на цьому етапі зможе виявити неформального лідера, який і має стати очільником самоврядування.

Відповідно, наступним соціальним проектом може стати педагогічна підтримка організації учнівського самоврядування

закладу професійної освіти. Учнівське самоврядування – одна з форм самоорганізації учнівського колективу, якій педагоги передають частину своїх управлінських, керівних повноважень. Отже, якщо педагогічний та батьківський колективи справді зацікавлені у формуванні соціального середовища, вкрай важливо сприяти створенню самоврядування учнів педагогічно доцільними методами.

Важливою складовою соціального проекту виступає зміна відносин між педагогами та учнями. Необхідно перевести ці відносини в площину комунікації взаємодії, змінити стиль взаємин від наставницького, менторського до рівня педагогічної підтримки: «Ми вас, власне кажучи, не вчимо і не повчаємо, але намагаємося допомогти вам знайти своє місце у житті, навчити і професії, і кращих методів співжиття у суспільстві». У цьому контексті можна запропонувати діалогічні методи як у окремих спеціальних заходах, так і просто у спілкуванні.

Соціальна проектна технологія орієнтована на розв'язання учасниками проектів актуальних соціальних проблем, до чого залучаються відповідні соціальні групи (колектив ЗП(ПТ)О, спільнота соціальної мережі, частина населення, мешканці мікрорайону, відвідувачі парку та ін.). Враховуючи специфіку реалізації соціальних проектів, наведемо приклади структури деяких з них у *табл. 1*.

Отже, соціальні проекти спрямовані на зміни у соціумі. Вони завжди цілеспрямовані, відповідають заздалегідь визначеному та добре обґрунтованому плану, педагогічно виважені. Такі проекти можуть нести як суттєві позитивні зміни, так і можуть зашкодити за умови, якщо вони не будуть відповідати потребам і вимогам самого суспільства. Найкращі соціальні проекти – такі, що генеруються самою учнівською, педагогічною та батьківською спільнотою, а тому відповідають її потребам. Соціальні проекти у закладі професійної освіти вимагають розроблення і застосування методик соціальної підтримки, допомоги учням у вирішенні їхніх особистих, професійних і соціальних проблем.

**Складові соціальних проєктів, у яких беруть участь учні
ЗП(ПТ)О**

Назва проєкту	Мета	Методи і форми реалізації	Технічне забезпечення
Оптимізація роботи учнівського самоврядування навчального закладу	Активізація роботи учнівського самоврядування; налагодження комунікації між органом самоврядування та учнівською громадою, взаємодії учнів з педагогами	Педагогічна підтримка самоврядування; навчання лідерів; інтерактивний діалог між учнями та організацією лідерів за участі педагогів	Презентації для навчання лідерів, методики виявлення лідерів учнівського колективу, навчальний посібник для навчання як лідерів, так і педагогів, відповідні презентації
Педагогічна підтримка здорового способу життя учнів	Розвиток в учнів самоорганізації та мотивації до здорового способу життя, підтримка відмови від тютюнокуріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин	Система інтерактивних комунікацій, співбесід, діалогів, що ґрунтуються на громадянському діалозі, самостійно розроблені учнівські проєкти здорового способу життя, конкурси-презентації, вікторини різних рівнів та методик для заохочення учнів до ведення здорового способу життя	Презентації про шкідливі наслідки тютюнокуріння, вживання наркотиків та алкоголю

Громадянський діалог	Усвідомлення учнями демократичних цінностей співжиття в одному суспільстві та державі людей з різними соціальними перспективами	Вільне обговорення соціальних проблем, актуальних для суспільства. Учні діляться на дві чи більше (за необхідністю) груп, які розробляють свою концепцію вирішення суспільних проблем	Відповідні тематичні презентації, листи ватману та фломастери чи маркери
----------------------	---	---	--

Література

1. Луков В. А . Социальное проектирование: Учеб. пособие. – 3-е изд . – М .: Флинта, 2003. – 240 с.
2. Социальная работа. Москва: Московский гуманитарный ун-т: Флинта, 2010.
3. Антонюк Г. А. Социальное проектирование: некоторые методологические аспекты. Минск, 1978.
4. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів / О. О. Яременко, О. Р. Артюх, О. М. Балакірева та ін. – К.: ДЦССМ, 2002. – 132 с.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРОЕКТИ

Дослідницькі проекти орієнтовані на вирішення наукової проблеми, що включає виявлення актуальності теми дослідження, визначення мети, завдань, предмета і об'єкта, визначення сукупності методів дослідження, шляхів вирішення проблеми, обговорення та оформлення отриманих результатів. Вони здійснюються у закладах професійної (професійно-технічної) освіти як в урочній, так і в позаурочній діяльності. До їх числа можна віднести проведення, наприклад, мікросоціологічних досліджень з виявлення ставлення населення до певних проблем, проекти з вирішення конкретних екологічних проблем свого краю, проекти з вивчення етнічних традицій свого регіону та ін. У будь-якому дослідницькому проекті проявляється безпосередньо творчість учнів.

Для організації дослідницького проекту педагогу необхідно:

- визначити цілі і завдання проекту (пізнавальні, дослідницькі, соціокультурні та ін.);
- визначити галузь дослідження;
- обговорити це з учнями і розбити їх на групи (групи повинні бути невеликими і не перевищувати 4-5 осіб або можна поставити конкретні завдання для індивідуальної роботи окремих учнів);
- поставити конкретні завдання перед кожною групою;
- визначити тимчасові інтервали для виконання кожного завдання;
- проконсультувати кожную групу за джерелами інформації, необхідної для вирішення поставлених завдань, способів їх аналізу, синтезу, узагальнення, отримання конкретних результатів;
- організувати проведення проміжних тематичних дискусій і критичного аналізу роботи кожної групи з метою обміну досягнутими результатами, коригування роботи груп, узагальнення проміжних результатів роботи груп, усунення можливого браку інформації та її неточність;
- відкоригувати завдання груп з урахуванням уже отриманих результатів;

– організувати подання кінцевих результатів роботи (презентація).

Переваги застосування дослідницької проектної технології:

- підвищення інтересу до навчальних занять;
- учні отримують значну кількість інформації, заснованої на конкретних прикладах, що сприяє набуттю ними навичок прийняття конструктивних рішень;
- участь у дослідницьких проектах розвиває альтернативне, аналітичне, професійне мислення.

Недоліки технології:

- підготовка дослідницького проекту потребує багато часу (1–1,5 місяця);
- важко налаштувати студентів на механізм взаємонавчання.

Умови використання цієї технології у закладах професійної (професійно-технічної) освіти:

– *актуальність.* У центрі технології – учень, його активна участь, що дозволяє застосовувати набуті знання, вміння та навички, а також здобувати ці знання самостійно;

– *мотивуючий характер:* право вибору, можливість самостійно контролювати процес і співпрацювати з одногрупниками – все це підвищує мотивацію до навчання;

– *створення комфортного освітнього середовища.* Ступінь співробітництва викладач-учень, учень-учень стає фактором розвитку і самовизначення особистості;

– *диференційований підхід.* Тему проектів учень обирає самостійно з урахуванням своїх інтересів і можливостей. Це дозволить учневі реалізувати власний творчий потенціал, у результаті чого вирішуються і багато завдань особистісно-орієнтованого навчання;

– *використання інформаційних технологій:* обробка інформації і комунікація завжди були і залишаються основними видами навчальної діяльності;

– формування дослідницьких умінь.

Проектна робота, як правило, має особистісно значущу для учня мету, сформульовану у вигляді конкретної дослідницької проблеми. Вирішуючи її, керівник проекту (педагог) визначає

стратегію і тактику, розподіляє час, залучає необхідні ресурси, в тому числі інформаційні. Якщо раніше існувала значна проблема в пошуку інформації в умовах її дефіциту, то зараз доводиться працювати в умовах значної кількості цієї інформації. Внаслідок опрацювання величезного обсягу матеріалу в учнів розвиваються навички критичного підходу до джерел інформації, вони привчають себе до перевірки достовірності, відсіювання другорядних або сумнівних відомостей. Важлива роль у дослідницькій проектній діяльності відводиться інформаційно-комунікаційним технологіям (ІКТ). Більшість учнів, оволодівши цими технологіями на уроках інформатики, застосовують свої знання і на інших предметах. Пошук інформації значно полегшується за допомогою мережі Internet [2, с. 201].

Дослідницький проект – це навчально-трудова завдання, що активізує діяльність учнів, у результаті якої ними створюється продукт, що має суб'єктивну, а іноді й об'єктивну новизну. За допомогою електронних таблиць обробляються результати роботи, будуються різні види діаграм за розрахунковими даними.

Результат роботи над дослідницьким проектом найчастіше учні представляють у вигляді комп'ютерних мультимедійних презентацій, використовуючи програму з пакету Microsoft Office – Power Point. Мультимедіа технологія дозволяє одночасно використовувати різні способи подання інформації: числа, текст, графіку, анімацію, відео та звук. Комп'ютерні презентації є одним з типів мультимедійних проектів, вони часто використовуються в рекламі, виступах на конференціях, нарадах, а також при поясненні матеріалу педагогом на уроці, при доповідях учнів.

Проекти, виконані у вигляді мультимедійних презентацій, мають значні переваги: вони більш видовищні, інформативні, викликають інтерес у слухачів до запропонованої теми [3].

Кожен учень створює дослідницькі проекти на теми, які він сам обирає за бажанням, або на теми, задані педагогом. Потім результат діяльності оформлюється у вигляді презентації й проходить захист перед одногрупниками.

Основні етапи роботи над дослідницьким проектом – це проблематизація, цілепокладання, планування, реалізація, рефлексія. Однак всередині кожного етапу є більш дрібні, але дуже важливі кроки, які необхідно виконувати у процесі роботи.

Формулюючи мету роботи, учасники проекту створюють уявний образ бажаного результату – проектного продукту, який є неодмінною умовою цієї роботи. В процесі планування необхідно визначити завдання, які належить вирішити на окремих етапах роботи, і способи, якими ці завдання будуть вирішуватися, визначити порядок і терміни виконання роботи – розробити графік. На етапі реалізації плану може виникнути необхідність внести певні зміни у завдання окремих етапів і в способи роботи, а іноді може змінитися уявлення автора про кінцевий результат (проектний продукт). Завершується проект, зазвичай, презентацією знайденого способу розв’язання дослідницької проблеми, створеного ним проектного продукту і самопрезентації компетентності автора проекту. Презентація – це вітрина проекту. Все має бути підпорядковано одній меті – найкращим чином показати результати роботи і компетентність її автора, яку він набув у процесі цієї роботи. Самопрезентація, вміння у вигідному світлі показати себе, не втрачаючи при цьому почуття міри, – найважливіше соціальне вміння [1, с. 32].

Регламенту презентації, як правило, відводиться щонайбільше 7–10 хвилин на виступ. За цей короткий час необхідно розповісти про роботу, яка здійснювалася протягом декількох місяців, була пов’язана з обробкою значного масиву інформації, спілкуванням з різними людьми, зробленими автором відкриттями.

Дві основні проблеми презентації – це мова і регламент. Дуже важливо навчити учнів вибирати найголовніше, коротко й чітко викладати свої думки. Краще, якщо текст презентації буде написаний у вигляді тез.

У ході презентації проекту учню, можливо, доведеться відповідати на питання публіки. До цього потрібно бути готовим. Відповідь краще починати, подякувавши тому, хто ставить питання (будь-яке запитання по темі проекту свідчить про інтерес публіки до виступу і дає автору ще один шанс показати свою компетентність). Презентацію бажано ретельно відрепетирувати.

Саме дослідницька проектна діяльність учнів буде сприяти формуванню технологічної культури кожної підростаючої людини, що допоможе їй по-іншому поглянути на середовище свого проживання, більш раціонально використовувати наявні ресурси, примножувати природні багатства і людський потенціал. Дослідницький проектний метод навчання, при його вмілому застосуванні, по-справжньому дозволяє виявляти і розвивати задатки особистості, її здібності [4].

Сьогодні щорічно у закладах професійної (професійно-технічної) освіти проходять фестивалі проектів, на яких результати своєї роботи представляють учні. І свої проекти вони демонструють, в основному, у вигляді мультимедійних презентацій. Кращі проекти надсилаються на різні обласні конкурси, де вони займають призові місця. Зокрема лабораторією технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України у 2017 році проводився Всеукраїнський конкурс на кращий екологічний проект «Збережемо Землю для наступних поколінь», у якому взяло участь понад 60 проектів учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з 12 областей України. Переможці були нагороджені почесними грамотами та подарунками. Також усі автори проектів, надісланих на конкурс, отримали іменні сертифікати учасників [5].

Отже, особливе значення має саме дослідницький проект, який дозволяє учням опанувати організаційно-практичну діяльність по всьому своєму структурному проектно-технологічному ланцюжку – від ідеї до її реалізації в певній моделі, виробах, послугах, інтегруванні знань з різних галузей наук, застосовування їх на практиці, створюючи при цьому нові знання, ідеї, матеріальні цінності. Застосування дослідницького проекту, як провідного у професійній освіті, сприяє реалізації трьох дидактичних функцій, зокрема освітня функція має за мету знайомство учнів з основними технологічними знаннями, вміннями і термінологією; виховна функція нового підходу до професійної освіти полягає у розвитку особистісних якостей учнів: діловитості, підприємливості,

відповідальності, у виробленні навичок розумного ризику та ін.; розвивальна функція використання методу проєктів полягає в тому, що учні усвідомлюють важливість застосування навчальних знань у житті.

Тобто в учнів розвиваються навички вибору одного рішення з багатьох альтернативних і усвідомлення всіх короткострокових і довгострокових проблем цього вибору. Саме проєктна діяльність дозволить реалізувати інтереси і здібності учнів, привчить до відповідальності за результати своєї праці, сформує переконання, що успіх у справі залежить від особистого внеску кожного.

Отже, дослідницька проєктна технологія орієнтована на проведення учнями наукових досліджень для вирішення певної наукової проблеми. Запропоновано таку загальну структуру дослідницького проєкту: виявлення актуальності теми дослідження, визначення мети, завдань, предмета і об'єкта, визначення сукупності методів дослідження, шляхів вирішення проблеми, обговорення та оформлення отриманих результатів. Основні етапи роботи над дослідницьким проєктом – це проблематизація, цілепокладання, планування, реалізація, рефлексія. До них можна віднести проведення, наприклад, мікросоціологічних досліджень з виявлення ставлення населення до певних проблем, проєкти з вирішення конкретних екологічних проблем свого краю, проєкти з вивчення етнічних традицій свого регіону та ін. Для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей розроблено сучасні проєкти: «Шляхи зменшення шкідливих викидів автотранспорту у навколишнє середовище», «Проблема утилізації та переробки будівельних відходів», «Вплив оздоблюваних будівельних матеріалів на здоров'я людини», «Вторинне використання будівельних відходів як спосіб зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище», «Нітрати в житті людини», «Екопроцеси у професійній компетентності учнів-плодоовочівників», «Вплив мінеральних добрив, засобів захисту рослин, продуктів побутової хімії на навколишнє середовище» та ін.

Література

1. Колесникова И. А. Педагогическое проектирование: учебное пособие [для высших учебных заведений] / И. А. Колесникова, М. П. Горчакова-Сибирская; под. ред. В. А. Сластенина, И. А. Колесниковой. – 3-е изд., стер. – М.: Академия, 2008. – 288 с.
2. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / [Пехота О. М., Кік-тенко А. З., Любарська О. М. та ін.]; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: АСК, 2002. – 255 с.
3. Педагогічне проектування / авт.-упорядн. А. Цимбалару. – К.: Шкільний світ, 2009. – 128 с.
4. Полат Е. С. Что такое проект / Е. Полат, А. Петров, М. Бухаркина, Моисеева // Открытый урок. – 2004. – № 5-6. – С. 10–17.
5. Пахомова Н. Ю. Методика учебного проектирования в образовательном учреждении: пособие для учителей и студентов педагогических вузов. – М.: АРКТИ, 2005. – 112 с.

ТВОРЧІ ПРОЕКТИ

Творча проектна технологія спрямована на створення учнями ЗП(ПТ)О унікальних якісно нових проектних продуктів, що надасть їм можливість самостійно здобути необхідні для цього знання, виявити власні здібності, в повній мірі виразити себе та відпрацювати комплекс проектних умінь (дослідницьких, управлінських, планувальних, комунікативних, командної роботи, презентаційних та рефлексивних). Творчим вважають проект, основою якого є творчий продукт – результат самореалізації учасників проектної групи. Він завжди містить основний задум (ідею), засоби його реалізації і отриманий результат. Характерними ознаками творчих проектів є: творчий характер; наявність проблемних ситуацій, що вимагають творчого підходу, прояву винахідливості та нестандартного мислення його учасників; невизначеність критеріїв оцінки кінцевого результату.

За П. Енгельмейером, творча діяльність учнів під час роботи над проектом складається з етапів: бажання (прагнення), знання, вміння [3]. На етапі бажання (прагнення) в учнів ЗП(ПТ)О інтуїтивно зароджується задум (ідея) щодо проектного продукту та необхідних для його створення проектних дій. Інтуїтивно вони уявляють образ можливого проектного продукту. У свою чергу, викладач має підтримати ідеї учнів на цьому етапі та, за необхідності, відкоригувати їхні завдання, надати поради тощо. Знаючи інтереси й потенційні можливості учнів, педагог має продумати й максимально точно підібрати коло питань для окреслення відповідної проблеми, підвести учнів до визначення ними можливої теми проекту й спрямувати їхню проектну діяльність з урахуванням рівня складності проектів для кожної проектної групи. Кількість учасників проекту, залежно від його складності, може бути різною: один (індивідуальний проект), два (парний проект) та група учнів (груповий проект).

На етапі знання формується чітке уявлення про план (схему) створюваного продукту. Учасники творчого проекту планують необхідні дії, розраховують ресурси та визначають терміни ви-

конання завдань. У залежності від типу проектного продукту (рисунок, твору, відеофільму, журналу, колекції, вистави, виставки, web-сайту тощо), вони створюють його образ, модель (ескіз, макет, технологічну карту, план змісту тощо), доповнюючи одночасно свої знання.

На етапі вмінь учні здійснюють проектні дії, безпосередньо виконують завдання, створюють проектний продукт. Проект може складатися з окремих частин продукту, наприклад, ескізів, будь-якого виробу або розробок технологічного процесу. Він може містити розрахунки, результати випробування, досліджень, елементи реконструкції й удосконалення виробів, економічні розрахунки тощо. Під час здійснення проектної діяльності означеного етапу виконавці мають чітко усвідомлювати кінцевий результат, а також власні дії щодо його досягнення. При цьому можливі деякі коригування в роботі як з боку учасників проекту, так і з боку викладача. Окрім безпосередньо створеного проектного продукту, на цьому етапі важливим є його презентація та оцінювання виконаної роботи учасників. Формою презентації проектного продукту може бути: ділова гра; інсценівка реальної або вигаданої події; реклама; змагання; вистава; театралізація; телепередача; екскурсія тощо.

Творчий проект, з погляду учня ЗП(ПТ)О – це можливість самостійно проявити творчість, індивідуально або в групі, максимально використовуючи власні можливості; це діяльність, що дозволяє проявити себе, застосувати наявні знання та показати привселюдно досягнутий результат. З погляду викладача ЗП(ПТ)О, творчий проект є інтегративним дидактичним засобом розвитку учнівської молоді, її навчання й виховання, що дає можливість формувати в неї вміння й навички проектування в процесі творчої діяльності. За таких умов відбувається реалізація освітніх технологій, пов'язаних з організацією навчальних ситуацій, де учні порушують і вирішують певні проблеми, а викладач супроводжує їхню самостійну діяльність.

Отже, суть навчального творчого проекту полягає у роботі та застосуванні спеціально спланованого викладачем і

самостійно виконуваного учнями комплексу дій, пов'язаних з розв'язанням значимої для них проблеми, що завершується створенням відповідного продукту, в якому учні реалізують свій творчий потенціал.

До основних показників творчих здібностей учнів ЗП(ПТ)О, потрібних для створення творчих проєктів, слід віднести:

- свободу творчості та самовираження;
- максимальний прояв креативності, уяви та фантазії;
- гнучкість та оригінальність думок;
- імпровізацію, критичне мислення та пошук аналогій;
- кмітливість, допитливість і спостережливість у роботі;
- чіткість, точність і сміливість (ризикованість) у створенні кінцевого продукту.

Серед умов, які необхідно створити на заняттях для розвитку та виявлення учнями ЗП(ПТ)О творчих здібностей, виокремимо:

- забезпечення позитивної атмосфери на уроках (відчуття довіри, взаємоповаги та комфорту в спілкуванні між викладачем і учнями та між учнями);
- поступовий розвиток творчої уяви учнів шляхом створення ними нових образів і уявлень, що перетворюються у реальні предмети під час навчально-виробничого процесу;
- систематичне заохочення учнів до прояву ними творчих здібностей, позитивних емоцій, почуттів і хвилювань;
- цілеспрямоване використання на заняттях вправ на розвиток у учнів умінь комбінувати, конструювати, аналізувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- застосування різноманітних естетичних засобів у навчанні (художніх, музичних, образотворчих тощо).

До переваг застосування творчої проєктної технології у ЗП(ПТ)О належать:

- визнання учнівських досягнень, через що майбутні фахівці усвідомлюють власну гідність, впевненість і віру в себе;
- цілеспрямована самостійна діяльність учнів, результати якої мають пізнавальну, практичну й особистісну значущість;

– формування в учнів – учасників творчих проектів комплексу вмінь: пошукових, дослідницьких, управлінських, планувальних, рефлексивних, комунікативних, презентаційних та командної роботи;

– розвиток у майбутніх фахівців професійно важливих якостей: цілеспрямованості, працьовитості, відповідальності, організованості, комунікабельності, винахідливості, креативності, адаптивності, впевненості тощо;

– реалізація міжпредметних зв'язків створює можливість вийти за рамки предметного стандартного мислення та побачити загальні підходи до розв'язання відповідних проблем;

– створення можливості для поглибленого й багатобічного вивчення окремих навчальних тем предметів та їхнього зв'язку з іншими предметами;

– організація пізнавальної діяльності вихованців на основі внутрішньої мотивації до навчання.

До труднощів застосування творчої проектної технології у ЗП(ПТ)О належать:

– складність для викладачів у мотивуванні деяких учнів до виконання творчих проектів;

– забезпечення практичної значущості творчої роботи учнів і відповідності мети та змісту проекту профілю навчання;

– складність чіткого й узгодженого розподілення відповідальності між учасниками проектної групи;

– ризик кожного проекту щодо результату, термінів, витрат тощо;

– індивідуальний підхід до визначення критеріїв оцінювання досягнень учнів – учасників творчих проектів;

– систематичне поповнення знань педагогами відповідно до тематики проектів і витрата ними значної кількості часу на індивідуальну роботу з кожним вихованцем;

– наявність відповідної матеріальної бази (демонстраційні, довідкові й наочні засоби навчання, устаткування, спеціальні інструменти, матеріали) та організація певних дій щодо її забез-

печення для реалізації творчої навчальної проектної діяльності учнів.

Для творчої проектної технології характерне використання таких основних методів навчання: наочних, практичних, евристичних, дослідницьких, логічних, самостійних тощо.

Під час вибору учнями ЗП(ПТ)О творчих проектів варто враховувати організаційно-педагогічні, технологічні, економічні, психолого-фізіологічні, естетичні й ергономічні умови їхнього здійснення. Так, виконання творчого проекту учнями в ЗП(ПТ)О припускає відбиття комплексу теоретичних і практичних знань і вмінь, здобутих ними впродовж навчання. При цьому проектна діяльність передбачає здобуття ними потрібних знань і вмінь, яких їм не вистачає для створення проектного продукту. Підкреслимо, що впродовж планування тематики творчих проектів педагоги мають урахувати: індивідуальні особливості учнів, ступінь їхньої підготовки, вікові й фізіологічні можливості; професійну спрямованість проектного навчання; залучення життєвого досвіду вихованців; можливість реалізації міжпредметних зв'язків; наступність у навчанні. Крім того, протягом виконання учнями творчих проектів мають бути дотримані безпечні умови їхньої роботи.

Основними ознаками творчих проектів є:

- зміни – результати реалізації творчих проектів завжди пов'язані з певними змінами в діяльності, поглядах, житті учасників тощо;
- обмеженість необхідних ресурсів – для всіх творчих навчальних проектів мають бути чітко регламентовані терміни та лімітовані ресурси;
- новизна – впродовж виконання творчих проектів учні створюють унікальні якісно нові проектні продукти;
- системність – кожний творчий проект має чіткі рамки власної предметної сфери та відокремлений від інших, але має істотні зв'язки з зовнішнім середовищем;

– комплексність – творчі проекти характеризуються значною кількістю компонентів та різноманітням підходів, методів, форм і засобів їхньої реалізації;

– унікальність – кожний з творчих навчальних проектів учнів є неповторним і якнайбільше сприяє самовираженню його учасників;

– своєчасність – з розв’язанням проектної проблеми падає її актуальність.

Зазначимо, що використання методу проектів дає можливість учням ЗП(ПТ)О уточнити власні професійні плани, опанувати знання з раціонального використання засобів здійснення певної діяльності, розвинути творчу активність і, що особливо важливо, формує здатність самостійно, за необхідності, здобувати знання та вміння й застосовувати їх у нових ситуаціях.

До загальних критеріїв оцінювання творчих проектів можна віднести:

– оригінальність ідеї та теми проекту;

– самостійність і широкий підхід до розгляду проблеми;

– глибина розроблення проблеми, відданість справі наукового пізнання й здатність «захопити» слухачів інтересом до проблеми дослідження тощо;

– конструктивні параметри (відповідність конструкції призначенню продукту (виробу), міцність, надійність, оригінальність, зручність у користуванні тощо);

– технологічні параметри (дотримання правил техніки безпеки, оригінальність застосування й комбінування матеріалів, якість підготовлених проектних розробок, складність і обсяг виконаних робіт; витрата енергії при виробництві тощо);

– естетичні критерії (композиційна завершеність, дизайн, використання традицій національної культури; колірне рішення, стиль тощо);

– економічні критерії (потреба в проектному продукті, можливість його застосування);

– екологічні критерії (забруднення довкілля під час проектної діяльності; можливість вторинного використання матері-

алів; можливість повторного використання деталей виробу по закінченні терміну служби).

Отже, творча проектна технологія спрямована на створення учнями ЗП(ПТ)О унікальних якісно нових проектних продуктів, що надасть їм можливість самостійно здобути необхідні для цього знання, виявити власні здібності, в повній мірі виразити себе та відпрацювати комплекс проектних умінь (дослідницьких, управлінських, планувальних, комунікативних, командної роботи, презентаційних та рефлексивних). Вона містить основний задум (ідею), засоби його реалізації і отриманий результат. Запропоновано таку загальну структуру творчого проекту: генерування ідеї проекту (творчий задум); планування проектних дій; створення образу можливого проектного продукту; визначення мети та завдань проекту; створення проектної команди (якщо проект груповий); планування проектного продукту, розрахунок ресурсів та визначення термінів виконання проектних завдань; у залежності від типу проектного продукту (рисунок, твору, відеофільму, журналу, колекції, вистави, виставки, web-сайту тощо), створення його образу, моделі (ескізу, макету, технологічної карти, плану змісту тощо); реалізація проектних дій, безпосереднє виконання завдань, створення проектного продукту; презентація (ділова гра; інсценівка реальної або вигаданої події; реклама; змагання; вистава; театралізація; телепередача; екскурсія тощо) та оцінювання виконаної роботи учасників.

Характерними ознаками таких проектів є: творчий характер; наявність проблемних ситуацій, що вимагають прояву креативності, винахідливості та нестандартного мислення його учасників; невизначеність критеріїв оцінки кінцевого результату. Проект може складатися з окремих частин продукту, наприклад, ескізів, будь-якого виробу або розробок технологічного процесу. Він може містити розрахунки, результати випробування, досліджень, елементи реконструкції й удосконалення виробів, економічні розрахунки тощо. Для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної

галузей розроблено сучасні проекти: «Країна казок», «Затишна оселя», «Будівельник – більше ніж професія», «Шлях до успіху», «Я йду на роботу» та ін.

Література

1. Энгельмейер П. К. Теория творчества / П. К. Энгельмейер. – С предисл. Д. Н. Овсяннико-Куликовского, Э. Маха. Изд. 3-е. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 208 с.

2. Сліпчишин Л. Організація творчої діяльності учнів ПТНЗ на уроках виробничого навчання / Л. Сліпчишин //Нові технології навчання: науково-методичний збірник / Інститут інноваційних технологій змісту освіти, Академія міжнародно-госпівробітництва з креативної педагогіки – Київ; Вінниця, 2011. – Вип. 69. – Ч. 1. — С. 266–271.

3. Ірина Бабій. Формування творчих якостей майбутніх працівників сфери обслуговування у процесі рідномовної підготовки / Ірина Бабій // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. – № 4. – С. 69–79.

ДОДАТКИ

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 1

Тема проекту: «Становлення професії 4113 Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення: погляд у майбутнє»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Матросова Тетяна Олександрівна, викладач історії, Лебідь С. З., Лебідь О. О., майстри в/н
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	II курс, група 14, «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Скибицький Дмитро Юрійович

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створюється для участі в обласній пошуково-практичній історичній учнівській конференції «Становлення професії: погляд через століття» на базі ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей»
2	Актуальність	Науково-технологічний прогрес значною мірою реалізується у все більш динамічному розвитку сучасних інформаційних технологій. У сучасному світі чим більш розвинутою є країна, тим більшу роль в ній відіграють інформаційні технології. В наш інформаційний вік, вік комп'ютерів, інтернету та інших засобів комунікації, не обов'язково бути «ходячою енциклопедією», а важливо набуті знання використовувати на практиці.

2	Актуальність	<p>Це важливий аспект сучасної підготовки учнів під час виконання цього проекту.</p> <p>Ефективність проекту «Становлення професії: погляд через століття» у тому, що в процесі навчання він дає учням можливість, поряд з безумовно важливими теоретичними знаннями, оволодіти особливим умінням – здобувати нові вміння і здобувати нові знання. Це вміння залишиться у майбутніх випускників, молодих спеціалістів, професіоналів різних галузей діяльності через багато років після навчання, коли конкретні знання з різних дисциплін, можливо, забудуться.</p> <p>Актуальність цього проекту визначають такі чинники: компетентності, які матимуть учні по завершенні реалізації проекту; визначення та розв'язання певних навчально-виробничих проблем; власна точка зору в питанні, з якого немає єдиної думки; узагальнення накопиченого досвіду з певної навчально-виробничої проблеми; постановка нових проблем з метою привертання до них уваги майбутніх учнів ліцею, громадськості тощо; формування громадянської активності.</p> <p>Історичний напрям проекту надзвичайно важливий для інтеграції сучасної молоді в суспільство, в якому переплітається різний життєвий досвід. Особливо це є актуальним для учнів професійної (професійно-технічної) освіти.</p> <p>Нашого випускника повинні відрізняти конкурентоспроможність на ринку праці, адаптованість до динамічно мінливих умов життя, позитивна «я-позиція», здатність до багатьох виборів, новий тип функціональної грамотності. Це і є основою для соціальної успішності – ось чого вчить проект.</p> <p>Проект дає можливість тісно пов'язувати теорію з практикою. Він викликає інтерес та захоплення учнів комп'ютером, літературою, новинками науки та техніки й інше.</p>
---	--------------	--

2	Актуальність		<p>Створюються сприятливі передумови для підвищення рівня загальнокультурної підготовки учнів, розвитку їхнього творчого потенціалу. Процес роботи над цим проектом забезпечує можливість формування іншого типу особистості:</p> <p>людини обізнаної, комунікабельної, здатної до саморозвитку та самоорганізації.</p> <p>Використання проекту має забезпечити необхідний рівень компетентності особистості для життєвого самовизначення, у першу чергу соціальної, яка включає:</p> <p>мовну, комунікативну компетентності; інформаційну компетентність (учні вчать-ся шукати, аналізувати, структурувати інформацію, формувати власну точку зору); критичне мислення, здатність розв'язувати проблеми.</p> <p>Участь у проектній діяльності сприяє розвитку у дітей проектного мислення, характерного для сучасних лідерів політики, бізнесу, мистецтва, спорту.</p> <p>І найголовніше: проект визначить роль професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» на сучасному етапі та в майбутньому розвитку нашої країни</p>				
3	Значущість		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="404 903 633 1107">соціальна</td> <td data-bbox="633 903 929 1107">Полягає у подоланні протиріччя між об'єктивно існуючими вимогами держави до рівня фахової підготовки кваліфікованих робітників професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» та реальним рівнем володіння учнями сучасними інформаційними технологіями</td> </tr> <tr> <td data-bbox="404 1107 633 1393">практична</td> <td data-bbox="633 1107 929 1393">Даний проект та пакет методичних напрацювань, що супроводжують його реалізацію, може бути використаним як основа системної роботи викладачів та майстрів виробничого навчання професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»: з формування інформаційної компетенції майбутніх кваліфікованих робітників, а також для проведення профорієнтаційної роботи в місті та районі</td> </tr> </table>	соціальна	Полягає у подоланні протиріччя між об'єктивно існуючими вимогами держави до рівня фахової підготовки кваліфікованих робітників професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» та реальним рівнем володіння учнями сучасними інформаційними технологіями	практична	Даний проект та пакет методичних напрацювань, що супроводжують його реалізацію, може бути використаним як основа системної роботи викладачів та майстрів виробничого навчання професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»: з формування інформаційної компетенції майбутніх кваліфікованих робітників, а також для проведення профорієнтаційної роботи в місті та районі
соціальна	Полягає у подоланні протиріччя між об'єктивно існуючими вимогами держави до рівня фахової підготовки кваліфікованих робітників професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» та реальним рівнем володіння учнями сучасними інформаційними технологіями						
практична	Даний проект та пакет методичних напрацювань, що супроводжують його реалізацію, може бути використаним як основа системної роботи викладачів та майстрів виробничого навчання професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»: з формування інформаційної компетенції майбутніх кваліфікованих робітників, а також для проведення профорієнтаційної роботи в місті та районі						

4	Предмети, що інтегруються	Історія, технологія обробки інформації, інформаційні технології, виробниче навчання, виробнича практика
5	Мета проекту	Дослідження учнями історії розвитку інформаційних технологій та їх використання у сучасному світі
6	Завдання проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищити рівень інформаційної забезпеченості учнів. 2. Розвивати <ul style="list-style-type: none"> – інтелектуальну підготовленість: розуміння завдань, здатність описати подію, планування роботи, інше; – вольову підготовленість: взаємодія, бажання працювати, толерантне ставлення до думки інших; – технологічну вмілість: пошук матеріалів, робота з джерелами, вміння складати план, тези, описи, інше. 3. Розробити відеофільм «Становлення професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»: погляд у майбутнє»
7	Учасники проекту	Учні I–III курсів професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»
8	Термін проекту	Жовтень–листопад 2018 р.
9	Структура проекту	<p>I етап – організаційний:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Ознайомлення з метою та завданнями проекту; 1.2. Обговорення основних понять теми; 1.3. Розподіл обов'язків між членами творчої групи; 1.4. Планування роботи. <p>II етап – пошукова робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Аналітичний (збір і вивчення інформації, аналіз наявної інформації щодо історії виникнення інформаційних технологій та їх сучасного використання;

9	Структура проекту	<p>2.2. Пошук оптимального способу досягнення мети проекту, побудова алгоритму діяльності, складання плану реалізації проекту;</p> <p>2.3 Покрокове планування робіт, аналіз ресурсів);</p> <p>III етап – практичний:</p> <p>3.1. Виконання запланованих технологічних операцій;</p> <p>3.2. Поточний контроль якості;</p> <p>3.3. Внесення за необхідності змін у роботу.</p> <p>IV етап – презентаційний:</p> <p>4.1. Підготовка презентаційних матеріалів;</p> <p>4.2. Презентація проекту;</p> <p>4.3. Вивчення можливостей використання результатів проекту.</p> <p>V етап – контрольний:</p> <p>5.1. Аналіз результатів виконання проекту;</p> <p>5.2. Оцінка якості проекту;</p> <p>5.3. Презентація відеофільму.</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Відеофільм «Становлення професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»: погляд у майбутнє», web-сайт
11	Керівництво проектом	Матросова Т. О., викладач історії, Лебідь С. З., Лебідь О. О., майстри в/н
12	Відзначення учасників проекту	Свідоцтва учасників проекту

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 2

Тема проекту: «Розвиток стійкого інтересу учнів до майбутньої професії»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Богуславське ВПУ сфери послуг»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Рибак Олена Миколаївна, методист
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	І курс групи: К-11 «Кравець»; К-14 «Кухар; кондитер»; Пм-17 «Перукар; візажист; манікюрник».
Прізвище, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Брала участь уся група учнів

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створювався в рамках обласного конкурсу на тему: «Розвиток стійкого інтересу учнів до майбутньої професії», організованого НМК Київської області
2	Актуальність	У сучасному світі економічні й соціальні зміни, що відбуваються в державі та соціумі, пред'являють підвищені вимоги до мобільності та адаптивності поведінки людини, її особистої відповідальності за свою професійну кар'єру, що робить актуальними проблеми професійної орієнтації. Рішення завдань побудови демократичного суспільства та соціальної держави пов'язане з підвищенням ролі людського фактору. Тому розробка проблеми професійного становлення особистості має важливе значення для вирішення завдань суспільної практики.

2	Актуальність	<p>В умовах ринкових відносин відбуваються якісні зміни в сфері праці, виникає безліч нових спеціальностей, і світ професій набуває надзвичайної мінливості й динамічності. До того ж в умовах сучасного жорсткого ринку не всі працівники будуть мати постійно оплачувану роботу протягом усього трудового життя, тим більше, пов'язану з однією і тією ж професією.</p> <p>Такі проблеми створюють ситуацію невідповідності між високими вимогами роботодавців до кваліфікації спеціаліста та неготовністю молоді до вибору професії, а значить, до праці в нових економічних умовах.</p> <p>Навчальний заклад бере на себе відповідальність за надання дітям широких можливостей у пошуку себе, вивченні і розвитку своїх здібностей, схильностей, формуванні адекватної самооцінки та в усвідомленій постановці цілей у їх досягненні.</p> <p>Отже, актуальність проекту полягає в поєднанні зусиль педагогічного колективу ДПТ-НЗ «Богуславське ВПУ сфери послуг» з метою вчасного визначення здібностей, уподобань, нахилів та реалізації наявного потенціалу з метою досягнення збалансованості між професійними інтересами дитини, її психофізичними особливостями та можливостями ринку праці</p>				
3	Значущість	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="309 983 389 1129">соціальна</td> <td data-bbox="389 983 929 1129">Підвищення престижу робітничої професії серед учнів та випускників, їх батьків, педагогічних працівників</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 1129 389 1394">практична</td> <td data-bbox="389 1129 929 1394">Налагодити плідну співпрацю з соціальними партнерами, представниками роботодавців, громадськими організаціями, меценатами та батьками з метою привернення уваги громадськості до проблеми працевлаштування випускників закладу та сформуванню у випускників закладу мотиваційну основу працювати за фахом</td> </tr> </table>	соціальна	Підвищення престижу робітничої професії серед учнів та випускників, їх батьків, педагогічних працівників	практична	Налагодити плідну співпрацю з соціальними партнерами, представниками роботодавців, громадськими організаціями, меценатами та батьками з метою привернення уваги громадськості до проблеми працевлаштування випускників закладу та сформуванню у випускників закладу мотиваційну основу працювати за фахом
соціальна	Підвищення престижу робітничої професії серед учнів та випускників, їх батьків, педагогічних працівників					
практична	Налагодити плідну співпрацю з соціальними партнерами, представниками роботодавців, громадськими організаціями, меценатами та батьками з метою привернення уваги громадськості до проблеми працевлаштування випускників закладу та сформуванню у випускників закладу мотиваційну основу працювати за фахом					

4	Предмети, що інтегруються	Математика, історія, хімія, фізика, українська мова, інформатика, технологія приготування їжі, діловодство, перукарська справа, технології виготовлення одягу
5	Мета проекту	Поєднати зусилля всіх зацікавлених сторін-роботодавців, вищих навчальних закладів, батьків у процесі надання допомоги учням ПТНЗ з прийняття свідомого та обґрунтованого рішення щодо стійкого інтересу у вибраній професії
6	Завдання проекту	<p>Розробляти на кожний навчальний рік експерсії на підприємства м. Богуслава для учнів ПТНЗ.</p> <p>Вивчити передумови розвитку професійного пізнавального інтересу в педагогічній теорії і практиці.</p> <p>Надавати методичну допомогу класним керівникам, педагогам, що беруть участь у виховній роботі в рамках розширення професійної компетенції з питань опанування методів психодіагностичного обстеження та техніки профконсультаційної бесіди.</p> <p>Розробити інноваційні моделі соціального партнерства в організації системи працевлаштування.</p> <p>Налагодити плідну співпрацю з соціальними партнерами, представниками роботодавців, громадськими організаціями, меценатами та батьками з метою привернення уваги громадськості до проблеми працевлаштування випускників закладу.</p> <p>Підвищувати престиж робітничої професії серед учнів та випускників, їх батьків, педагогічних працівників.</p> <p>Сформувати у випускників закладу мотиваційну основу працювати за фахом</p>
7	Учасники проекту	Учні I курсів за професіями: «Кравець», «Кухар; кондитер», «Перукар; візажист; манікюрник»
8	Термін проекту	2016–2018 н.р.

9	Структура проекту	<p>Термін реалізації проекту: I етап – підготовчий (дослідницько-аналітичний), березень–вересень 2017 р. II етап – реалізаційний (етап творчого розвитку), жовтень – грудень 2017 р. III етап – підсумковий (заключний), лютий 2018 р.</p> <p>Етапи проекту: Пошукова робота Дослідницько-аналітичний етап: – Анкетування учнів: «Ваша майбутня професія», «Професійна обізнаність» – Огляд фахових журналів, Інтернет джерел та літератури за професіями; – Підготовка інформаційних буклетів «Моя професія»; – Екскурсії на підприємства; Етап творчого розвитку: – Презентація проекту: «Соціальне партнерство»; – Проведення майстер-класів випускниками ПТНЗ; – Виставка стінгазет «Мій вибір, моя професія!» – Творчий проект «Розв’язування навчальних ситуацій як засіб розвитку міжособистісної толерантності»; – Конкурс інформаційних буклетів «Моя професія».</p> <p>Очікувані результати: Оформити презентацію «Соціальне партнерство». Оформити творчий проект «Розв’язування навчальних ситуацій як засіб розвитку міжособистісної толерантності». Оформити презентацію напрацювань педагогічного колективу на тему: «Роль і місце загальноосвітньої підготовки у професійно-технічній освіті». Оформити фотоальбоми за професіями</p>
---	-------------------	--

10	Форма продукту проектної діяльності	<p>Презентація проекту: «Соціальне партнерство»</p> <p>Презентація про результати, участь в конкурсах: BEST COOK FEST, WORLD SKILLS UKRAINE, ESTEL STYLE, «НЕЛЕГКИЙ ПРОРИВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ».</p> <p>Проведення майстер-класів випускниками ПТНЗ.</p> <p>Оформлення стінгазет «Мій вибір, моя професія!»</p> <p>Конкурс інформаційних буклетів «Моя професія».</p>
11	Керівництво проектом	<p>Рябчун Л. А., голова МК викладачів спецдисциплін та майстрів виробничого навчання за професіями «Кравець», «Обліковець реєстрації бухгалтерських даних» та спеціальності «Технік-технолог» (молодший спеціаліст);</p> <p>Мацюк Ю. В., викладач спецпредметів, голова МК та майстрів за професією «Перукар, візажист; манікюрник».</p> <p>Зінова Л. О., викладач спецпредметів, голова МК викладачів та майстрів в/н за професіями «Кухар; кондитер».</p> <p>Заводовська Л. М., практичний психолог.</p> <p>Учні, керівники груп ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг».</p> <p>Костур Л. А. вихователь, голова МО керівників груп та вихователів.</p> <p>Чала С. В., голова МК природничо-математичних дисциплін.</p> <p>Куцовол Н. В., голова МК викладачів гуманітарних дисциплін та фізичної культури</p>
12	Відзначення учасників проекту	Свідоцтво учасника проекту

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 3

Тема проекту: «Трипільська культура – джерело сучасної професійної майстерності»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДНЗ «Богуславський ЦПТО»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Попович Лілія Миколаївна – методист
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	2–4 курси, «Штукатур, лицювальник-плиточник, маляр», «Кухар», «Кондитер», «Офіціант», «Бармен», «Адміністратор, оператор комп'ютерного набору»
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Задіяні всі учні 2–4 курсів

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створений відповідно до плану роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області «Трипільська культура – джерело професійної майстерності» на базі ДНЗ «Богуславський ЦПТО»
2	Актуальність	полягає у тому, що трипільська культура перебуває на межі найважливіших історичних епох (неоліт, енеоліт). Це ставить її в центр напружених та нескінченних дискусій, а отже, привертає увагу не лише вузького кола вчених але й широких верств громадськості

3	Значущість	соціальна	Пропоноване дослідження висвітлює історичну основу ряду складних проблем, що стоять на сучасному етапі вивчення трипільської культури. Основна з них – вплив трипільської культури на формування сучасних професій
		практична	Предметом дослідження є закономірності та особливості дослідження трипільської культури, комплекс соціальних, господарчих, культурних процесів розвитку трипільської культури в Україні
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті	Загальноосвітні предмети, виробниче навчання з професій «Штукатур, лицювальник-плиточник, маляр», «Кухар», «Кондитер», «Офіціант», «Бармен», «Адміністратор, оператор комп'ютерного набору»	
5	Мета проекту	Метою впровадження проекту є сучасна професійна освіта Київщини, яка міцно тримає зв'язок зі спадщиною минулого і сьогодення трипільської культури та є джерелом сучасної професійної майстерності	
6	Завдання проекту	<p>Завдання проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пошук особистісно-зорієнтованих дієвих методів і прийомів освітньої діяльності, які сприяють більш успішному розвитку художніх здібностей; – забезпечення активізації пізнавальної та виховної діяльності здобувачів; – сприяння створенню у здобувачів та педагогічних працівників духовної єдності з попередніми поколіннями; – взаємозбагачення, вільний обмін думками серед здобувачів та педагогів; – вивчення та збереження культурних надбань нашого народу; – створення умов для розвитку творчої взаємодії педагога та вихованця; – створення умов для освіти та саморозвитку педагогів; 	

6	Завдання проекту	<ul style="list-style-type: none"> – набуття учасниками проекту навичок самостійного критичного мислення; – створення середовища творчої думки; – залучення педагогів та вихованців до вивчення культурної спадщини
7	Учасники проекту	Здобувачі освіти ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», педагогічні працівники центру, батьки
8	Строки виконання проекту	2017–2018 н. р.
9	Етапи реалізації проекту	<p>I етап – травень–серпень 2017 р., підготовчий, визначення напрямів діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення мети проекту, пошук та аналіз проблеми, висування гіпотези її вирішення, обговорення методів вивчення означеного матеріалу; – отримання згоди адміністрації на впровадження проекту; – пошук оптимального способу досягнення мети проекту, побудова алгоритму діяльності, покрокове планування роботи; – відвідування краєзнавчих виставок, участь у них; – узгодження питань про проектну діяльність із педагогами, обговорення запропонованої діяльності. <p>II етап – вересень–жовтень 2017 р., – збір теоретичної інформації, матеріалів та практична діяльність:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проведення практичної роботи, виконання запланованих кроків; – співпраця з керівниками музеїв; – проведення заходів та опрацювання результатів; – демонстрація творчих виставок (роботи здобувачів та педагогів); – інформаційні тематичні стенди, виставки; – тематичні декоративні вироби; – пізнавальні подорожі, навчальні екскурсії

9	Етапи реалізації проекту	<p>III етап – жовтень–грудень 2017 р., – проведення заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – узагальнення зібраного матеріалу та аналіз отриманої інформації, розподіл за тематикою; – оформлення звітних матеріалів (листівок, плакатів, фотовиставок, блог-матеріалів, інтро до відео); – тематична конференція за участю здобувачів, педагогів і батьків, запрошених гостей; – популяризація матеріалів проекту через сайт закладу освіти, публікація матеріалів на офіційній сторінці для здобувачів у соціальній мережі Фейсбук «СРТО NEWS» . <p>IV етап – січень–лютий 2018 р. – рефлексія отриманих результатів.</p> <p>Аналіз і впровадження отриманих результатів проекту в освітній процес:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оформлення висновків, підготовка та проведення презентації, «захист» проекту, створення інтро; – серія авторських виставок, тематичних презентацій творчих робіт; – аналіз результатів; – оцінка якості виконання проекту
10	Форма продукту проектної діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макет будинків Трипільського поселення; 2. Трипільське печиво.
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	
12	Відзначення учасників проекту	Грамота за роботу «Найкраща реконструкція Трипільського поселення»

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 4

Тема проекту: «Трипільська культура – джерело сучасної професійної майстерності»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Державний професійно-технічний навчальний заклад «Броварський професійний ліцей»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Кирий Леся Василівна, Святницька Тетяна Вікторівна, методисти
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні I–III курсів, які навчаються за професіями «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», «Маляр», «Електрозварник. Виробник художніх виробів з металу», «Кухар. Кондитер».

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Робота над обласним професійно-краєзнавчим проектом «Трипільська культура – джерело сучасної професійної майстерності» у Броварському професійному ліцеї
2	Актуальність	Трипільська культура відіграла надзвичайно важливу роль у закладенні основ духовного, суспільно-політичного, виробничого і культурного життя українців. Винаходи, знайдені археологами, відкриття, доведені науковцями, звичаї, традиції використовуються і сьогодні та нагадують про тісний зв'язок трипільської цивілізації з українцями.

3	Значущість	соціальна	Збереження та примноження духовної і матеріальної культури рідного краю; підтримання народних традицій, фольклору, культурної спадщини, природи та мистецтва; виховання в учнівській молоді патріотичних почуттів, гордості за свою рідну землю, шанобливого ставлення до історії; поглиблення знань учнів про найдавнішу історію людства – Трипільську культуру
		практична	Удосконалення професійної майстерності на основі реконструкції здобутків трипільської культури за професіями: «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», «Маляр», «Електрозварник ручного зварювання», «Виробник художніх виробів з металу», «Кухар», «Кондитер»
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті		Навчальні предмети суспільно-гуманітарної, природничо-математичної та професійно-теоретичної підготовки
5	Мета проєкту		<ol style="list-style-type: none"> 1. Удосконалення професійної майстерності. 2. Виховання в учнівській молоді шанобливого ставлення до історії та традицій українського народу. 3. Популяризація історичного і культурного надбання Трипілля. 4. Заохочення до пізнавальної, краєзнавчої, пошуково-дослідницької діяльності учнівської молоді та педагогічних працівників ліцею. 5. Розвиток творчих здібностей, фантазії та уяви. 6. Удосконалення вмінь знаходити нові нестандартні (креативні) вирішення завдань. 7. Формування комунікативної, соціальної компетентності, виховання взаємодопомоги, дружелюбності та розуміння. 8. Поглиблення знань про трипільську культуру за матеріалами археологічних розкопок, досліджень археологів, етнографів, мовознавців, мистецтвознавців

6	Завдання проекту	<p>1. Створення виховного середовища для саморозвитку, самовираження і самореалізації особистості.</p> <p>2. Впровадження активних форм, методів і видів виховної діяльності.</p> <p>3. Формування в учнівської молоді національно-патріотичного світогляду.</p> <p>4. Збереження та розвиток духовно-моральних цінностей українського народу.</p> <p>5. Стимулювання пошуково-пізнавальної діяльності вихованців та розвиток інтелектуальної, емоційно-почуттєвої та вольової сфери особистості.</p> <p>6. Застосування отриманих знань, умінь та навичок на практиці</p>
7	Учасники проекту	<p>Дирекція ліцею, викладачі, майстри в/н, вихователь, керівник гуртка, учні I–III курсів, які навчаються за професіями «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», «Маляр», «Електрозварник ручного зварювання», «Виробник художніх виробів з металу», «Кухар», «Кондитер»</p>
8	Строки виконання проекту	<p>2017–2018 н. р.</p>
9	Етапи реалізації проекту	<p>I етап. Підготовчий (дослідницько-аналітичний)</p> <p>1.1. Вивчення історичних відомостей про Трипільську культуру.</p> <p>1.2. Робота з художніми творами.</p> <p>1.3. Обговорення значення винаходів, вистворів мистецтва, досягнень тієї доби.</p> <p>1.4. Екскурсійна діяльність.</p> <p>II етап. Реалізаційний (етап творчого розвитку)</p> <p>2.1. Розробка ескізів символів, розрахунок масштабу експозиції поселення трипільців та креслення будиночків, розрахунок матеріалів.</p> <p>2.2. Ліплення фігурок із солоного тіста; виготовлення гіпсокартонних конструкцій;</p>

9	Етапи реалізації проекту	<p>нанесення через трафарет трипільських символів, орнаменту; виготовлення металевих заготовок для створення конструкцій, трафаретів.</p> <p>2.3. Проведення майстер-класів з оздоблення медових пряників айсингом у трипільському стилі; виготовлення ляльок-мотанок.</p> <p>2.4. Застосування здобутих знань при проведенні тижнів професій.</p> <p>2.5. Відображення трипільської культури у роботі історико-краєзнавчого гуртка «Культурна спадщина трипільців», театрального, вокального гуртків.</p> <p>III етап. Підсумковий (заключний)</p> <p>3.1. Створення експозиції «Буденність трипільців».</p> <p>3.2. Оформлення методичних розробок.</p> <p>3.3. Обговорення роботи над реалізацією проекту на педагогічних читаннях.</p> <p>3.4. Участь у обласному фестивалі «Таланти твої, Київщино 2018!»</p> <p>3.5. Участь у обласному конкурсі-презентації методичних проектів «Трипільська культура – джерело професійної майстерності». 2018 рік</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Експозиція «Буденність трипільців», трафарети символів, вироби з металу, тіста, паперу, будівельних матеріалів
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	<p>1. Кирій Леся, Святницька Тетяна. Від минулого до сьогодення// Інформаційно-методичний вісник 2018. Професійно-технічна освіта Київщини.</p> <p>2. Кирій Леся, Святницька Тетяна. Трипільська культура – джерело сучасної професійної майстерності//Профтехосвіта: журнал № 11, листопад 2018. – К.: ТОВ «Видавнича група «Шкільний світ»»</p>
12	Відзначення учасників проекту	Диплом Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області за перемогу у номінації «Креативне втілення Трипільської культури в архітектурі та дизайні». 2018 рік

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 5

Тема проекту: «Бережись автомобіля» (Дослідження рівня безпеки сучасного автомобіля)

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Волошин А. М., викладач спеціальних технологій. Настабурко В. О. викладач спеціальних технологій
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	<i>Учні груп П-32, П-33, слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)</i>

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Для індивідуалізації навчання і підвищення його ефективності в навчально-виховний процес впроваджуються інформаційні технології, які відкривають небачені раніше перспективи. Завдяки цим технологіям учень позбувається механічної і рутинної роботи в процесі навчання, може організувати власну пізнавальну діяльність на оптимальному рівні складності, набуває неоціненного досвіду орієнтуватися в неосяжному масиві інформацій, що забезпечить необхідну підготовку для життєдіяльності в інформаційному суспільстві.</p> <p>Використання технології проектів розвиває свої пізнавальні можливості, творчі навички, уміння самостійно здобувати знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити. Проект передбачає творчу діяльність особистості – самостійну чи колективну</p>

2	Актуальність	Розвиток в учнів навичок збирати інформацію, узагальнювати, аналізувати та класифікувати її; висувати ідеї; обговорювати результати досліджень.	
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Розвиває логічне мислення, інтуїцію, вміння швидко знаходити вихід зі складної ситуації, знайти спільну мову з різними людьми. – Ігрові етапи дозволяють спільно пережити емоційні вибухи, що психологічно зближує учнів, сприяють розвитку комунікабельності
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Закріплювати в вигляді гри та дії професійні знання, вміння та навички. – Ліквідувати пробіли в знаннях
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті	Спецтехнологія, матеріалознавство, історія розвитку автомобіля, електротехніка	
5	Мета проекту	З'ясувати рівень загрози автомобіля і рівень його безпеки, усвідомити власну значимість у збереженні свого життя та інших учасників дорожнього руху; дати відповідь на питання «Використання засобів безпеки на автомобілі – це примха чи необхідність?»	
6	Завдання проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Навчити самостійно складати конспекти, короткі повідомлення; – Робити визначення проблем безпеки автомобіля; – Формувати навички самостійного пошуку та обробки інформації; – Організувати проведення необхідних досліджень; – Сформувані висновки й узагальнення за результатами досліджень 	
7	Учасники проекту	Учні груп П-32, П-33, слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)	

8	Строки виконання проекту	01.10.2016–15.12.2016
9	Етапи реалізації проекту	Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження). Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проекту, побудова алгоритму діяльності). Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень). Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проекту).
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчально-науковий проект
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Волошин А. Застосування навчального проектування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі / А. Волошин //Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол.: В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К. : «НВП Поліграфсервіс». – С. 206 – 2015.

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 6

Тема проекту: «Проблеми забруднення довкілля відходами пластмас (екологічний стан острова Жуків (район Корчувате, м. Київ))»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Грицай Тамара Григорівна, викладач хімії (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп П-31, П-32, П-33 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Острів Жуків розташований в мальовничому куточку великого мегаполісу України, в місті Київ, на його південному краю в жилому масиві Корчувате. Цей острів є зеленою перлиною міста з чарівною природою й прозорою дніпровською водою. Його вже давно називають «центром всесезонного відпочинку» киян, особливо мешканців масиву Корчувате та пр. Науки.</p> <p>Учні навчального закладу, активісти Голосїївського району м. Києва, учні найближчих шкіл та прості мешканці постійно турбуються, аби масив Корчувате та острів Жуків, що є його складовою, якнайкраще відповідав умовам, сприятливим для проживання, відпочинку та відновлення здоров'я людей. Важливе місце в цьому відводиться питанню вивчення екологічного стану, чистоти й благоустрою довкілля</p>

2	Актуальність		Загрозу від виробів із пластмас уже почали помічати. Наприклад, у ряді країн Європи відмовляються від упаковки молочних продуктів у пластиково-картонних пакетах і віддають перевагу скляній тарі. У Китаї взагалі заборонили виробництво тонких поліетиленових пакетів і їх використання
3	Значущість	соціальна	– Формування в учнів почуття відповідальності за охорону навколишнього середовища
		практична	– Практичне застосування теоретичних знань. – Визначати джерела інформації, способи збору й аналізу інформації. – Формувати культуру викладення інформації публічно з демонстрацією презентаційного матеріалу
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті		Хімія, екологія, біологія, матеріалознавство
5	Мета проекту		З'ясувати шкідливість виробів із пластмас; усвідомити власну значимість у збереженні чистоти довкілля та підвищити рівень екологічної освіти і культури населення
6	Завдання проекту		Складання конспектів, коротких повідомлень; самостійний пошук інформації; визначення екологічних проблем; проведення необхідних досліджень; висновки й узагальнення за результатами досліджень
7	Учасники проекту		Учні груп П-31, П-32, П-33 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)
8	Строки виконання проекту		01.01.2014–15.04.2014

Продовження таблиці

9	Етапи реалізації проекту	<p>Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проекту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень).</p> <p>Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проекту)</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, інформаційний
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 7

Тема проекту: «Система засобів маркетингу marketing-mix або концепція «4Р»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Дімітрієва Тетяна Дмитрівна, викладач (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп М 21, М 22 Спеціальність: Транспортні технології (за видами) Спеціалізація: Організація обслуговування на транспорті

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>В основу проектного навчання покладена система розвитку пізнавальних навичок учнів, їх здатність орієнтуватися в інформаційному світі сучасних технологій, розвиток творчого і критичного мислення. У загальному розумінні проектне навчання – це сукупність операцій і прийомів засвоєння заздалегідь виділеної частини теоретичних знань або практичних навичок у межах певного виду діяльності. Використання технології проектів розвиває свої пізнавальні можливості, творчі навички, вміння самостійно здобувати знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити.</p> <p>Проект передбачає творчу діяльність особистості – самостійну чи колективну</p>

2	Актуальність		Розвиток в учнів навичок збирати інформацію, узагальнювати, аналізувати та класифікувати її; висувати ідеї; обговорювати результати досліджень
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Формування професійної компетенції учнів. – Розвиває вміння працювати в колективі. – Аналітична обробка інформації
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Практичне застосування теоретичних знань з маркетингу при дослідженні ринку. – Ліквідування пробілів у знаннях. – Опрацювання літератури та Інтернет-ресурсів створення та захист доповідей (презентацій)
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті		Економіка, соціологія, менеджмент
5	Мета проекту		Навчати учнів практично застосовувати знання, отримані на уроках теоретичного навчання; розвивати креативність та логіку мислення, вміння працювати самостійно, добирати матеріал, аналізувати і робити висновки; творчо підходити до обраної теми; виховувати наполегливість у досягненні результату
6	Завдання проекту		Підготувати доповідь (презентацію) про дослідження ринку певного товару (бренду, торгової марки), використовуючи систему засобів маркетингу, який застосовують підприємства для досягнення мети: формування попиту на товар(послугу) та отримання прибутку
7	Учасники проекту		Учні груп М 21, М 22 Спеціальність: Транспортні технології (за видами). Спеціалізація: Організація обслуговування на транспорті

Продовження таблиці

8	Строки виконання проекту	01.09.2016–15.05.2017
9	Етапи реалізації проекту	I. Освоєння теоретичного матеріалу II. Вибір теми (товару, бренду) для дослідження ринку III. Пошук інформації IV. Створення і захист залікових робіт (у вигляді ілюстрованих доповідей чи презентацій)
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, індивідуальний

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 8

Тема проекту: «Жіноча доля – вишитий рушник»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Дімітрієва Тетяна Дмитрівна, викладач (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп П 31, П 32, П 33, слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Вирішальним чинником суспільства знань будуть не самі технології, а Людина-творець, озброєна технологіями. Людина, яка здатна самостійно оволодівати новими знаннями та інформацією, діяти на основі отриманих знань, на основі практичного їх використання. У епоху масового поширення спілкування через електронні носії «живе» спілкування знецінилось. В основі сучасної дидактичної функції вчителя лежить діалог, який має спонукати учнів до співпраці з наставником, активізувати їхню творчо-пошукову діяльність, самоосвіту тощо.</p> <p>Метод проектів безпосереднім чином залучає учня в активний пізнавальний процес, дає йому можливість самостійно обрати мету, сформулювати навчальну проблему на прийнятному для нього рівні. Учасники проекту здійснюють збір інформації, необхідної для її вирішення, планують варіанти рішення проблеми, роблять висновки, аналізують свою діяльність, здобуваючи новий навчальний життєвий досвід, формуючи певні ключові компетентності</p>

2	Актуальність		Розвиток в учнів навичок збирати інформацію, узагальнювати, аналізувати та класифікувати її; висувати ідеї; обговорювати результати досліджень
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> - Аормування професійної компетенції учнів; - Нозвиток уміння працювати в колективі. - Сприяння становленню активної громадянської позиції, розвитку дослідницької діяльності й особистісних зацікавлень учнів ПТНЗ, формувати ключові компетенції, навички пошукової роботи
		практична	<ul style="list-style-type: none"> - Розвивати критичне мислення, вміння працювати в команді, спілкуватися та знаходити спільні рішення. - Формувати в учнів навички колективної праці, згуртованості, відповідальності
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті		Історія, українська мова, українська література, художня культура
5	Мета проєкту		Розвиток позитивного ставлення до мистецтва; формування знань з історії України й мистецтва; виховання потреби в художньо-творчій самореалізації; виховання почуття гордості за рідну державу, дружність взаємовідносин, порядність у міжособистісних стосунках, естетичний смак
6	Завдання проєкту		<ul style="list-style-type: none"> - З'ясувати, як змінювалась роль жінки в суспільстві, визначити вплив жінок на розвиток світової культури, художнього мистецтва. - Простежити роль та покликання жінки-українки в суспільстві на різних етапах нашої історії. - На прикладі конкретних особистостей виховувати любов до творчості, до надбань українського народу, повагу до жінки, матері
7	Учасники проєкту		Учні груп П 31, П 32, П 33, слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)

8	Строки виконання проекту	01.09.2012–15.05.2013
9	Етапи реалізації проекту	<p>Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук оптимального способу дослідження мети проекту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків, оформлення остаточних результатів).</p> <p>Презентаційний (презентація проекту)</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, індивідуальний
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 9

Тема проекту: «Збери свій автомобіль»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Дубовий Віталій Миколайович, викладач спецтехнології (спеціаліст вищої категорії, старший викладач) Дубова О. М., викладач хімії (спеціаліст вищої категорії)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	<i>Групи Т2, Т3</i> (слюсар з ремонту автомобілів), <i>П 21, П22, П31, П33</i> (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Побігай Максим, Злобенко Олександр, Шандра Максим, Харченко Валерій, Левченко Владислав, Білюк Руслан, Решетицький Юрій, Дейнега Максим, Триполець Євгеній, Андрійчук Андрій, Гаврилюк Ярослав, Кобзаренко Дмитро, Нестеров Віталій, Одійчук Андрій

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Квест у практичному та реальному виді – гра, змагання, стратегії.</p> <p>Квест-різновид активних інтелектуально-логічних ігор, синонім активного відпочинку. Сьогодні квест вважають головним конкурентом комп'ютерних ігор у боротьбі за час молоді. Це ігрова форма групового виконання практичних завдань, яка має тривалу історію розвитку, багато можливих варіантів використання і чимало позитивних моментів.</p> <p>Чому саме квест? Учні ПТНЗ більше звикли до практичності,</p>

1	Загальні положення	а ця гра базується на виконанні практичних завдань. Аналіз успішності учнів показав значну втрату інтересу до навчання та стандартного проведення уроків. Тому виникла ідея квесту, який дозволить поєднати гру та професійне навчання, тобто створити професійно-орієнтовану гру, яка зацікавить учнів та підвищить інтерес до вивчення спеціальних дисциплін, засвоєння програмного матеріалу та професійних навичок, підвищить їх інтерес до навчання та обраної професії	
2	Актуальність	Впровадження квесту дозволяє: – Формувати стійкий інтерес учнів до предмета. – Активізувати сприйняття матеріалу засобами наочності. – Поєднати сучасні та традиційні дидактичні засоби навчання. – Озвинути універсальні форми розумової діяльності	
3	Значущість	соціальна	– Дозволяє учням пізнати один одного в умовах необхідності прийняття швидких рішень. – Виявляє: приховані якості учнів, потенційних лідерів, інтелектуалів, учнів-логістів, які вміють прорахувати на декілька ходів уперед
		практична	– Дозволяє учням краще ознайомитися з темою, бо всі сценарії носять тематичний характер. – Інтелектуальні етапи розвивають ерудицію і виявляють спритність
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Спецтехнологія, правила дорожнього руху, історія розвитку автомобіля	
5	Мета проєкту	Підвищити інтерес до вивчення спецдисципліни в учнів ПТНЗ шляхом застосування професійно-орієнтованих активних засобів навчання	

6	Завдання проекту	Команди-учасники, користуючись знаннями ПДР та будови автомобіля, повинні зібрати картинку – пазл із зображенням автомобіля відповідного кольору, на звороті якої буде міститись кінцеве завдання. Закріплення та оновлення знань, умінь і навичок, підсумковий контроль знань з предметів спецтехнології, правила дорожнього руху, історія розвитку автомобіля
7	Учасники проекту	Група П-23: Побігай Максим, Злобенко Олександр, Шандра Максим, Харченко Валерій, Левченко Владислав, Група А-1: Білюк Руслан, Решетицький Юрій, Дейнега Максим, Триполец Євгеній, Група М-1: Андрійчук Андрій, Гаврилюк Ярослав, Кобзаренко Дмитро, Нестеров Віталій, Одійчук Андрій
8	Строки виконання проекту	01.10.2017–01.12.2017
9	Етапи реалізації проекту	Підготовчий етап (визначення мети і теми проекту). Дослідницький етап (пошук, накопичення, опрацювання інформації). Творчий етап. Захист проекту. Підбиття підсумків роботи
10	Форма продукту проектної діяльності	Гра-квест
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Доповідь. Науково-практичний семінар «Проектні технології навчання у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників»

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 10

Тема проекту: «Партнерство в дії»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Ляшук Анатолій Сергійович, майстер виробничого навчання, викладач (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	<i>Групи Т2, Т3</i> (слюсар з ремонту автомобілів), <i>П 21, П22, П31, П33</i> (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Активізацію навчальної діяльності розглядають як процес удосконалення змісту, форм і методів навчальної роботи, що сприяє активній і самостійній діяльності учнів у засвоєнні знань, умінь і навичок на всіх етапах навчально-виховного процесу. У цьому сенсі увага акцентується на важливості педагогічних методів, прийомів і засобів у процесі активізації навчальної діяльності
2	Актуальність	Реформаційні процеси, що відбуваються сьогодні в суспільно-політичному і економічному житті України, певним чином вплинули і на розвиток освітньої галузі. Зростання інформатизації суспільства, впровадження інноваційних технологій виробництва потребує висококваліфікованих робітників, спроможних самостійно здобувати нові знання й приймати відповідні рішення

2	Актуальність	<p>Тому одним із головних завдань, що стоять перед професійною освітою, є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей.</p> <p>Тенденція розвитку України в руслі демократизації та гуманізації зумовили необхідність розгортання інноваційних технологій і в системі освіти</p>				
3	Значущість	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="300 454 389 608">соціальна</td> <td data-bbox="389 454 929 608"> <ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням пізнати один одного в умовах необхідності прийняття швидких рішень. - Виявляє: приховані якості учнів, потенційних лідерів, інтелектуалів, учнів-логіків, які вміють прорахувати на декілька ходів уперед </td> </tr> <tr> <td data-bbox="300 608 389 783">практична</td> <td data-bbox="389 608 929 783"> <ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням краще ознайомитися з темою, бо всі сценарії носять тематичний характер. - Інтелектуальні етапи розвивають ерудицію і виявляють спритність </td> </tr> </table>	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням пізнати один одного в умовах необхідності прийняття швидких рішень. - Виявляє: приховані якості учнів, потенційних лідерів, інтелектуалів, учнів-логіків, які вміють прорахувати на декілька ходів уперед 	практична	<ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням краще ознайомитися з темою, бо всі сценарії носять тематичний характер. - Інтелектуальні етапи розвивають ерудицію і виявляють спритність
соціальна	<ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням пізнати один одного в умовах необхідності прийняття швидких рішень. - Виявляє: приховані якості учнів, потенційних лідерів, інтелектуалів, учнів-логіків, які вміють прорахувати на декілька ходів уперед 					
практична	<ul style="list-style-type: none"> - Дозволяє учням краще ознайомитися з темою, бо всі сценарії носять тематичний характер. - Інтелектуальні етапи розвивають ерудицію і виявляють спритність 					
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Виробниче навчання, спецтехнологія, матеріалознавство, електротехніка				
5	Мета проєкту	<p>Набуття молодим поколінням соціального досвіду. Формування в учнів наукового світогляду, високих моральних якостей, стійкої готовності до праці, виховання дисциплінованості, свідомості й активності як основ культурної поведінки. Досягнення в учнів високого рівня самостійності й активності, що вимагають організованості, дисциплінованості, відповідальності перед колективом, часом повної віддачі фізичних і розумових сил для виконання завдання</p>				
6	Завдання проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, суспільних та власних інтересів. - Формування навичок використання різноманітних засобів у технологічному процесі (розбирально-складальні роботи). 				

6	Завдання проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Формування вміння складати технологічну карту. – Формування умінь користування технічними засобами в професійній діяльності. – Формування умінь користування технічною літературою. – Розвиток творчих здібностей учнів. – Виховання самостійності та творчої активності. – Формування мовної культури. – Виховання поваги до роботи педагога.
7	Учасники проекту	<i>Групи Т2,Т3</i> (слюсар з ремонту автомобілів), <i>П 21, П22, П31, П33</i> (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С)).
8	Строки виконання проекту	16.01.2017 р. – 28.02.2017 р.
9	Етапи реалізації проекту	<p>Пошуковий (вивчення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, вибір оптимального способу досягнення мети проекту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків).</p> <p>Презентаційний (оформлення остаточних результатів).</p> <p>Підбиття підсумків роботи</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Практично-орієнтований, творчий, рольовий
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	<p>Доповідь.</p> <p>Науково-практичний семінар «Проектні технології навчання у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників»</p>

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 11

Тема проекту: «Молодіжні субкультури в середовищі учнів
Навчально-наукового центру»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Осадча Тетяна Кирилівна, викладач гуманітарних дисциплін (спеціаліст вищої категорії)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп П-21, П-22, П-23 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Особистість формується в процесі соціалізації і є продуктом індивідуального досвіду та соціальної взаємодії. Культура окремої соціальної групи, що чимось відрізняється від загальної культури, яка панує в суспільстві, називають субкультурою. Носії субкультури сприймають не лише притаманні їй цінності та світогляд, а й зовнішні атрибути, такі як одяг, зачіска, жаргон (сленг). Часто вони створюють власні клуби, періодичні видання, громадські організації. Адже трансформація культурних явищ минулих століть у молодіжну субкультуру змінює спосіб життя молоді, її світогляд, стиль життя, одягу, визначає мистецькі уподобання. Краще розуміння явища субкультури змінить негативне ставлення соціуму до нього, сприятиме спокійному діалогу молодіжних об'єднань із суспільством. Цей проект допоможе детальніше дізнатися про розвиток субкультур, розкриє їх вплив на формування особистості</p>

2	Актуальність	Вік 15–17 років небезпечний тим, що підліток ще не здатний приймати дорослі виважені рішення, але прагне звільнитися від постійної опіки батьків. Він ігнорує рекомендації дорослих щодо життєвої поведінки. Тому учень повинен бути поінформований про ризики спілкування з представниками різних молодіжних субкультур	
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Розвиток у учнів критичного мислення. – Розвивати навички самостійної роботи та роботи в групі
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Практичне застосування теоретичних знань. – Формувати культуру викладення інформації публічно з демонстрацією презентаційного матеріалу
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Інформатика, правознавство, історія, світова література, етика, географія, соціологія, психологія	
5	Мета проєкту	Формування в учнів критичного погляду на сучасні молодіжні субкультури	
6	Завдання проєкту	<ul style="list-style-type: none"> – Навчитися здобувати інформацію з різних джерел, опрацьовувати її і робити висновки. – Навчитися проводити анкетування й обробляти його результати. – Розвивати навички усного і писемного зв'язного мовлення, формулюючи висновки на підставі проведених досліджень. – Навчитися оформлювати результати роботи. 	
7	Учасники проєкту	Учні груп П-21, П-22, П-23 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))	
8	Строки виконання проєкту	01.09.2016–15.12.2016	

9	Етапи реалізації проекту	<p>Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проекту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень).</p> <p>Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проекту)</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, індивідуальний
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	<p>Осадча Т. Проектна робота як метод створення процесу навчання в життєвий досвід / Т. Осадча //Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К. : «НВП Поліграфсервіс». – 266 с. – С. 224 – 232</p>

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 12

Тема проекту: «Вплив маркетингових технологій на купівельну активність учнів центру»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Патока Андрій Володимирович, викладач (спеціаліст вищої категорії)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп М 31 Спеціальність: Транспортні технології (за видами) Спеціалізація: Організація обслуговування на транспорті

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Сучасну людину щоденно оточують проблема економічного характеру — вибір товарів і ціни на них, дохід сім'ї та витрати на придбання всього необхідного для життя, пошук роботи та заробітна плата. Однак серед нас варті уваги й інші економічні проблеми, наприклад: спад виробництва, економічна криза, податки, безробіття та інфляція. Через рік і вам доведеться не тільки розв'язувати власні економічні проблеми та влаштовувати особисте життя, але й брати участь у суспільній діяльності. Ви будете мати право голосувати і вирішувати подальшу долю нашої країни. І тому для здійснення правильного вибору, який стосується вас особисто і всієї країни загалом, ви повинні мати достатні економічні знання і широкий світогляд.</p>

1	Загальні положення	Ми хочемо допомогти вам засвоїти фундаментальні знання про економічне життя суспільства, сформувати світогляд цивілізованої людини, що визнає такі людські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законів тощо	
2	Актуальність	Розвиток в учнів навичок збирати інформацію, узагальнювати, аналізувати та класифікувати її; висувати ідеї; обговорювати результати досліджень	
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> - Формування професійної компетенції учнів. - Розвиток навичок самостійної роботи та роботи в групі, робота з комп'ютером та програмними засобами відображення і розрахунку інформації
		практична	<ul style="list-style-type: none"> - Практичне застосування теоретичних знань з економіки та маркетингу при дослідженні ринку. - Формування культури викладу інформації публічно з демонстрацією презентаційного матеріалу
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Економіка, маркетинг	
5	Мета проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - Навчити використовувати на практиці метод «аналізу» конкретних економічних ситуацій. Використовувати програми excel, powerpoint, поглибити знання з предмету «Інформатика та економіка». - Розвивати здатність до самостійної праці над конкретно відзначеною задачею в групі з елементами творчої роботи. - Сприяти формуванню навичок раціональної економічної поведінки як споживача, найманого працівника, виробника, платника податків, користувача суспільних благ 	

6	Завдання проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Навчитись самостійно здобувати інформацію з різних джерел. – Навчитись аналізувати та обробляти інформацію. – Формувати результати у вигляді діаграм та таблиць, систематизувати дані
7	Учасники проекту	Шпакрова В. О., Вераківська К. В., Манжула Ю. П., Трофимчук А. М., Куракова Ю. Л., Сяськак Н. П., Сиромятнікова К. В., Куць Г. Р., Ремезова А. В., Малиновський О. В., Бужава Х. М., Лобзенко Т. П., Бойко Є. В., Панчук С. П.
8	Строки виконання проекту	01.09.2016–15.12.2016
9	Етапи реалізації проекту	<p>Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проекту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень).</p> <p>Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проекту)</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, індивідуальний
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Патока А. Вивчення економічних дисциплін у професійно-технічних навчальних закладах із використанням методу проектів / А. Патока // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол.: В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К.: «НВП Поліграфсервіс». – 266с. – С. 233 – 251.

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 13

Тема проекту: «Вас не залишать наодинці з бідомою»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Петренко Лариса Іванівна, викладач правознавства (викладач першої категорії)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	<i>II курс група П-21, П-22, слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С); I курс, група П15с, секретар керівника (організації, підприємства, установи), обліковець з реєстрації бухгалтерських даних; Група Д2-1, діловоди</i>
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Брусило Іван, Коморний Євген, Цибулько Василь, Кравець Дмитро, Ковальчук Максим, Хотіна Оксана, Кучеренко В'ячеслав, Марущак Ганна, Гродецький Ярослав, Дем'янчук Максим, Левченко Владислав, Побігай Максим, Сябро Максим, Кріштоп Євген, Коморна Яна, Курило Віра

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Для розбудови правової держави та громадянського суспільства в Україні важливим є формування нового, вищого рівня правосвідомості та правової культури населення. Великого значення у світлі цього набувають правове виховання і правова освіта. Без глибоких знань прав, свобод, чинного законодавства еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається.

1	Загальні положення	<p>Підвищення рівня правових знань у населення України, його правосвідомості та правової культури можливі лише за умови повсякденного, професійно організованого правового виховання, здійснюваного з використанням усіх його форм, у тому числі й за допомогою науково обґрунтованої юридичної літератури та нових технологій організації діяльності.</p> <p>Розуміння основ різних галузей права – необхідна умова життєдіяльності кожного громадянина України</p>	
2	Актуальність	Полягає у необхідності появи нових сучасних методик роботи з учнями для вдосконалення їх знань та умінь щодо правознавчих дисциплін	
3	Значущість	соціальна	Озброєння учнів знаннями законів, підвищення їх юридичної обізнаності, систематичне інформування їх про актуальні питання права
		практична	Краще пізнати себе, усвідомити глибинний зміст і суть прав дітей, аналізувати, регулювати свою поведінку
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті		Правознавство, історія, географія
5	Мета проєкту		Допомогти усвідомити глибинний зміст і суть прав дітей, краще пізнати себе, навчитись аналізувати, регулювати свою поведінку, ознайомити з правилами та механізмом захисту прав дитини, ознайомити з законодавством України та міжнародними стандартами у сфері прав дитини
6	Завдання проєкту		<p>Визначити умови, які необхідні для розвитку та повноцінного життя.</p> <p>Ознайомитись із законодавством, яке захищає.</p> <p>Визначити тих, хто може допомогти в захисті твоїх прав</p>

Продовження таблиці

7	Учасники проекту	Група Д2-1 – Хотіна Оксана, Кучеренко В'ячеслав, Марущак Ганна, група П-21 – Гродецький Ярослав, Дем'янчук Максим, група П-22 – Левченко Владислав, Побігай Максим, Сябро Максим, Кріштоп Євген, Брусило Іван, Коморний Євген, Цибулько Василь, Кравець Дмитро, Ковальчук Максим, група П15с – Коморна Яна, Курило Віра
8	Строки виконання проекту	01.11.2017–25.12.2017
9	Етапи реалізації проекту	Підготовчий етап (визначення мети і теми проекту). Дослідницький етап (пошук, накопичення, опрацювання інформації). Творчий етап. Захист проекту. Підбиття підсумків роботи
10	Форма продукту проектної діяльності	Інформаційний проект
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 14

Тема проекту: «Хочеш жити – кидай курити»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Хмельницька Валентина Олександрівна, викладач математики (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп П-11, П-12, П-13 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності	
1	Загальні положення	Боротьба з курінням в багатьох країнах привела до зменшення курців. Але незалежно від цього значна кількість курців серед молоді продовжує збільшуватись. Разом із цим, підвищується ризик виникнення хвороби не тільки у самих курців, але й у майбутнього покоління	
2	Актуальність	Куріння завдає великої шкоди всім, але особливо підліткам, організм яких перебуває в процесі розвитку. Куріння є не лише особистою проблемою кожної людини окремо, але й гострою соціальною проблемою, з якою пов'язане майбутнє всього людства	
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Розвиток у учнів критичного мислення. – Робота над проектом допоможе учням осмислити і переконатися в шкідливості куріння
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Практичне застосування теоретичних знань. – Визначають джерела інформації, способи збору й аналізу інформації. – Формувати культуру викладення інформації публічно з демонстрацією презентаційного матеріалу

Продовження таблиці

4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Математика, інформатика, історія, хімія, українська мова та література
5	Мета проєкту	Пропагувати серед учнів здоровий спосіб життя, переконати підлітків, що нікотин – сильна отрута і куріння дуже шкідливе; виховувати в учнів дбайливе ставлення до власного здоров'я; формування у дітей якостей сильної особистості та здатності протистояти тютюновій індустрії
6	Завдання проєкту	<ul style="list-style-type: none"> – Навчитися здобувати інформацію з різних джерел, опрацьовувати її і робити висновки; – Навчитися проводити анкетування й обробляти його результати; – Розвивати навички усного і писемного зв'язного мовлення, формулюючи висновки на підставі проведених досліджень; – Навчитися оформлювати результати роботи
7	Учасники проєкту	Учні груп П-11, П-12, П-13 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))
8	Строки виконання проєкту	01.09.2015–15.12.2015
9	Етапи реалізації проєкту	<p>Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження).</p> <p>Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проєкту, побудова алгоритму діяльності).</p> <p>Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень).</p> <p>Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проєкту).</p>
10	Форма продукту проєктної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, індивідуальний

11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Хмельницька В. Використання методу проєктів при вивченні математики у професійно-технічних навчальних закладах / В. Хмельницька // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол.: В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К. : «НВП Поліграфсервіс». – 266 с. – С. 252 – 259.
----	--	---

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 15

Тема проекту: «Математичні перегони «Єдина країна»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Хмельницька Валентина Олександрівна, викладач математики (спеціаліст вищої категорії, старший викладач)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Учні груп П-31, П-32, П-33 (слюсар з ремонту автомобілів, водій автотранспортних засобів (категорії С))

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>Життя і становище нації значною мірою залежить від патріотизму її представників, що формується з раннього дитинства шляхом засвоєння національних цінностей. Цей процес спочатку є стихійним, а потім переростає у свідому любов до Батьківщини. Справжній патріот любить Батьківщину, не відвертаючись від неї через те, що їй нічим заплатити йому за це і що її народ не досяг рівня культури, характерної для європейських суспільств. А головне – патріот не обмежується пасивною любов'ю до рідного краю, він активно працює для свого народу, його добробуту, розбудови культури і господарства. Він захищає честь своєї держави, примножує її багатства.</p> <p>Патріотизм – це любов та відповідальність. Любов до землі, на якій ти народився, та відповідальність за її долю і долю твого народу.</p>
2	Актуальність	<p>В умовах неприкритої агресії з боку Росії необхідно формувати в учнів патріотизм, любов до Батьківщини та розуміння сучасного етапу історії своєї країни</p>

3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Розвиток у учнів критичного мислення. – Робота над проектом допоможе учням осмислити і переконатися в шкідливості куріння
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Практичне застосування теоретичних знань. – Визначають джерела інформації, способи збору й аналізу інформації. – Формування культури викладу інформації публічно з демонстрацією презентаційного матеріалу
4.	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті	Математика, інформатика, історія, хімія, українська мова та література	
5	Мета проекту	Сформувати в учнів якості сильної особистості, яка своїми знаннями, працею, здобутками піднесе культуру України, буде гідна своїх предків, любитиме рідну землю, берегтиме волю і незалежність України, поважатиме свій народ і його мелодійну мову	
6	Завдання проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Навчитися добувати інформацію з різних джерел, опрацьовувати її і робити висновки. – Застосовувати теоретичні знання з математики в повсякденному житті. – Прищепити любов до Батьківщини. – Розвивати навички усного і писемного зв'язного мовлення; формулюючи висновки на підставі проведених досліджень і роботи з інформацією. – Навчитися оформлювати результати роботи 	
7	Учасники проекту	Кравець Олег, Чванов Вадим, Перетятій Владислав, Ковальчук Дмитро, Гаврись Сергій, Циганко Ігор, Красуля Іван, Валігура Віталій, Радченко Ігор, Булах Дмитро, Смірнов Ілля, Філончук Руслан, Дем'янчук Максим, Гродецький Ярослав	

8	Строки виконання проекту	01.01.2015–15.04.2015
9	Етапи реалізації проекту	Пошуковий (визначення теми, аналіз проблеми, постановка мети, обговорення методів дослідження). Аналітичний (аналіз вхідної інформації, пошук способу оптимізації мети проекту, побудова алгоритму діяльності). Практичний (виконання запланованих кроків роботи, оформлення результатів досліджень). Презентаційний (презентація результатів роботи – захист проекту)
10	Форма продукту проектної діяльності	Навчальний, пізнавально-дослідницький, інформаційний
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Хмельницька В. Використання методу проектів при вивченні математики у професійно-технічних навчальних закладах / В. Хмельницька //Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол.: В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К. : «НВП Поліграфсервіс». – 266 с. – С. 252 – 259.

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 16

Тема проекту: «Розвиток стійкого інтересу учнів до майбутньої професії»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Слюсар Ірина Володимирівна (заступник директора з НВР), Степаненко Аліна Вадимівна (методист), Юрченко Тетяна Володимирівна (методист)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Всі учні Центру
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створювався і проводився відповідно до плану роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області
2	Актуальність	Розвиток економіки і сільського господарства в державі вимагає ефективного управління підприємствами. У цьому випадку важливе місце посідає кваліфікований робітник, який повинен якісно виконувати поставлені керівником завдання. Роботодавцю цікавий той працівник, який, перш за все, усвідомлює важливість обраної ним професії, проявляє ініціативу та лідерські якості

3	Значущість	соціальна	Підвищення рівня поінформованості молоді про робітничі професії; привернення уваги підростаючого покоління до поваги з обраної професії; популяризація можливостей робітничих професій як джерело економічного розвитку України
		практична	Даний проект дає можливість відкрити для учнів нові перспективи обраної ними професії, розвивати креативність мислення, інноваційний підхід, прагнення бути найкращими. Для навчального закладу це один із елементів успішної профорієнтаційної роботи серед учнів шкіл міста та району
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проекті		
5	Мета проекту		Прищеплювати учням повагу до обраної професії, популяризувати можливості робітничих професій як джерело економічного розвитку України, виявляти творчо обдаровану молодь, розкривати та підвищувати творчий потенціал учнів, підвищувати рівень поінформованості молоді про робітничі професії
6	Завдання проекту		<ul style="list-style-type: none"> – Виявлення творчо обдарованої молоді. – Розкриття та підвищення творчого потенціалу учнів. – Розвиток навиків роботи з інформаційними джерелами та інтернет-ресурсами. – Популяризації різних форм інтелектуальної діяльності. – Надання можливості учням реалізувати свій творчий та інтелектуальний потенціал. – Організації змістовного дозвілля учнівської молоді. – Розвивати в учнів критичне мислення, командні навички, лідерські якості та творчі здібності
7	Учасники проекту		Учні I–III курсу, класні керівники, майстри виробничого навчання

8	Строки виконання проекту	2017–2018 н. р.
9	Етапи реалізації проекту	<p>1. Конкурс-виставка фотоколажів «Я – творець свого майбутнього»</p> <p>Мета конкурсу: виявлення творчо обдарованої молоді, розкриття та підвищення творчого потенціалу учнів; підвищення рівня поінформованості молоді про робітничі професії; привернення уваги підростаючого покоління до поваги з обраної професії; популяризація можливостей робітничих професій як джерело економічного розвитку України.</p> <p>Умови конкурсу: Фотоколаж має вміщувати в себе не більше 10-ти фотографій, які несуть у собі інформацію та рекламу їхньої робітничої професії. На фото обов'язково присутні учасники, які входять до команди. Оформлення фотоколажу може бути довільне та неординарної форми. Фотоколаж може бути як у кольоровому, так і у чорно-білому виконанні. Розмір роботи – формат А1. У конкурсі участь бере вся команда. В кінці роботи обов'язково присутня емблема команди.</p> <p>Порядок проведення конкурсу: конкурс проводиться 28 вересня 2017 року. Прийом конкурсних робіт – до 26 вересня 2017 року. Роботи подаються до методичного кабінету.</p> <p>Учасники конкурсу: вся команда</p> <p>2. Медійний проект «Я обрав свою професію, тому що...»</p> <p>Мета конкурсу: розвивати навички роботи з інформаційними джерелами та інтернет-ресурсами; прищеплювати любов до обраної професії та робітничих професій взагалі; підвищувати рівень поінформованості з питань робітничих компетентностей.</p> <p>Умови конкурсу: учасники проекту повинні змонтувати відеопрезентацію обраної ними професії, за якою навчаються. Відеоматеріал</p>

9	Етапи реалізації проекту	<p>може містити інформацію, відзняту власноруч, та відеофрагменти з Інтернет-джерел, які вміщують доступне висвітлення мети конкурсу. Кінцевий результат повинен бути не менше 1,5 – 2 хвилин та не більше 3,5 хвилини.</p> <p>Порядок проведення конкурсу: конкурс проводився 20 жовтня 2017 року. Прийом конкурсних робіт – до 16 жовтня 2017 року. Роботи подаються до методичного кабінету на інформаційному носію або на електронну адресу</p> <p>Учасники конкурсу: вся команда.</p> <p>3. Інтернет-акція «У світі професій»</p> <p>Мета конкурсу: реклама професій через Інтернет-мережу з метою підвищення інтересу до робітничих професій та для профорієнтаційної роботи закладу.</p> <p>Умови конкурсу: команда повинна розмістити в мережі Інтернет рекламу про свою професію (або всі професії в ЦПТО) в довільній формі (відеоформат, чи мотиватор, чи брошура або просто оголошення, створення сайту, блогів...), розміщувати можна на Fescebook, Instagram, Youtube або просто в Інтернеті.</p> <p>УВАГА!!! Перед тим, як висвітлити інформацію, повинні завізувати її у своїх класних керівників або майстрів.</p> <p>Порядок проведення конкурсу: конкурс проводиться з 4 грудня по 22 грудня.</p> <p>Критерії оцінювання: враховуватиметься кількість «лайків» та переглядів (усю інформацію скидатимете або прикріплюватимете на задалегідь повідомлені адреса), креативний підхід, максимальне висвітлення інформації, сучасний інноваційний підхід.</p> <p>Учасники конкурсу: вся команда.</p> <p>4. Інтелект-турнір на знання своєї професії «Молода гвардія професіоналів»</p> <p>Мета конкурсу: популяризації різних форм інтелектуальної діяльності, надання можливості учням реалізувати свій творчий та</p>
---	--------------------------	---

9	Етапи реалізації проекту	<p>інтелектуальний потенціал, організації змістовного дозвілля учнівської молоді.</p> <p>Умови конкурсу: команди, які дійшли до четвертого етапу змагань, візьмуть участь в інтелект-турнірі. Детальнішу інформацію отримуєте на підготовчому етапі до конкурсу.</p> <p>Порядок проведення конкурсу: конкурс проводиться 29–31 січня 2018 року.</p> <p>Учасники конкурсу: вся команда.</p> <p>5. Фестиваль професій «Ліга професіоналів»</p> <p>Мета конкурсу: розвивати критичне мислення, командні навички, лідерські якості та творчі здібності.</p> <p>Умови конкурсу: конкурс складатиметься з декількох турів, які потребуватимуть попередньої підготовки. Про детальніші умови інформацію отримуєте після 3-го етапу проекту.</p> <p>Порядок проведення конкурсу: конкурс проводиться 20 лютого 2018 року.</p> <p>Учасники конкурсу: вся команда</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	Фотоколажі, відеопрезентації, створення блогів, груп, сторінок, сайтів у мережі Інтернет
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	<p>Публікація сценарію фестивалю «Ліга професіоналів» у Інформаційно-методичному віснику (2018 рік).</p> <p>Презентація проекту на Обласній конференції-презентації за результатами конкурсу-презентації методичних проектів «Розвиток стійкого інтересу учнів до майбутньої професії»</p>
12	Відзначення учасників проекту	Свідоцтва учасників проекту

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 17

Тема проекту: «Трипільська культура – джерело професійної майстерності»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Слюсар Ірина Володимирівна (заступник директора з НВР), Степаненко Аліна Вадимівна (методист), Юрченко Тетяна Володимирівна (методист)
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	Група № 1/2 «Кравець, вишивальник» Група № 5/6 «Кравець, вишивальник» Група № 7/8 «Кравець, вишивальник» Група № 1 «Оператор комп'ютерного набору, адміністратор»
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створювався і проводився відповідно до плану роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області
2	Актуальність	Показати багатогранність Трипільської культури, яка безпосередньо пов'язана з українським народом і займає важливе місце в історії України. А головне – відтворити Трипільську культуру через професію «Кравець, вишивальник» та «Оператор комп'ютерного набору, адміністратор»

3	Значущість	соціальна	Відкрити для учнів загадковий світ Трипільської культури, виховувати повагу до народних традицій і звичаїв. Показати роль Трипільської культури в подальшому розвитку українського народу, адже їх винаходи, звичаї і традиції використовуються і сьогодні та нагадують про тісний зв'язок трипільської цивілізації з українцями
		практична	Даний проект дає можливість поетапного вивчення і дослідження Трипільської культури. Напрацьовані матеріали можуть бути використанні в подальшій роботі дослідження Трипільської культури і презентації її багатства та значення на виставках і конференціях
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проект		
5	Мета проекту		Виховати в учнів повагу до традицій свого народу, сформувати національну свідомість, прищепити любов до рідної землі та свого роду, шанобливе ставлення до культури, спадщини, народних традицій і звичаїв
6	Завдання проекту		<ul style="list-style-type: none"> – Вивчити побут, життя та вірування трипільців. – Дослідити, яке значення трипільці вклали у знаки-символи. – Вивчити таємничі трипільські символи-знаки, які зображені на посуді, статуетках, одязі, прикрасах. – Створення панно з символами Трипільської культури. – Створення учнівського блогу «Трипільський всесвіт України». – Створення колекції трипільського одягу
7	Учасники проекту		Ковтун Н. О., Ганжа Н. В, Герасько К. В, Узеньюк О. П., Сидорець М. П., Радіоненко Ю. А., Кацалап Л. М.

8	Строки виконання проекту	201–2018 н. р.
9	Етапи реалізації проекту	<p>I етап «Відкрий для себе Трипільський всесвіт» (ознайомлення, зацікавлення)</p> <p>Мета: формувати в учнів уявлення про господарство, ремесла, побут та культуру давніх землеробських племен, які проживали на території майже всієї Правобережної та частково Лівобережної України 7–5 тисяч років тому.</p> <p>Реалізація: екскурсії до музею Трипільської культури м. Переяслава-Хмельницького, де представлено понад 500 артефактів, які походять з пам'яток більшості регіонів поширення Трипільської культури.</p> <p>Терміни реалізації: вересень–жовтень 2017 рік.</p> <p>Учасники: учні навчального закладу.</p> <p>Результат: учні ознайомилися з системою обробітку землі у мідному віці. Мали змогу побачити перші культурні злаки, кістяні й рогові мотики, рало для обробітку ґрунту, реконструкції кам'яних серпів для збору урожаю та зернотерки для обмолоту збіжжя. Сформували уявлення про ремесла та промисли тисячолітньої минувшини, оглянувши ткацькі пряслиця, грузила-відтяжки для вертикального ткацького верстату та рідкісні знахідки – відбитки тканин на денцях глиняного посуду.</p> <p>II етап «Загадковий світ символів Трипільської культури» (вивчення, дослідження)</p> <p>Мета: дослідити значення символів-знаків трипільців, відкрити їх світогляд. З'ясувати, що ж пошановували і кого задобрювали трипільці, які сакральні об'єкти найчастіше зафіксовані у їхній орнаментиці.</p> <p>Терміни реалізації: жовтень 2017 рік.</p> <p>Учасники: викладач спеціальних предметів Ковтун Наталія Олексіївна, учні групи № 1/2</p>

9	Етапи реалізації проекту	<p>Реалізація: відкритий захід під назвою «Символи Трипільської культури».</p> <p>Результат: створення панно, на якому зображені символи Трипілья, і методичного посібника «Символи Трипільської культури».</p> <p>III етап «Оператори ПК про Трипільський всесвіт України» (<i>висвітлення, поширення</i>)</p> <p>Мета: відкрити для учнів загадковий світ Трипільської культури, виховувати повагу до народних традицій і звичаїв. А також продемонструвати можливості програм Microsoft Office при демонстрації та поширення опрацьованого матеріалу про Трипільську культуру.</p> <p>Терміни реалізації: жовтень 2017 рік.</p> <p>Учасники: викладач спеціальних предметів Кацалап Лариса Миколаївна, учні групи № 1.</p> <p>Результат: створення власноруч учнями газет, буклетів, презентацій, відео, а також учнівського блогу за адресою https://grupa1ptu.blogspot.com</p> <p>IV етап «Таємнича краса і розум Трипільського символу» (<i>втілення, відтворення</i>)</p> <p>Мета: втілити всі отримані знання в результаті попередніх досліджень у життя.</p> <p>Учасники: заступник директора з НВР Слюсар Ірина Володимирівна, старший майстер Радіоненко Юлія Анатоліївна, майстри виробничого навчання Ганжа Н. В., Герасько К. В., Сидорець М. П., Узенюк О. П. та учні, що навчаються за професією «Кравець, вишивальник».</p> <p>Результат: створення колекції трипільського одягу</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	<p>Панно, на якому зображені символи Трипілья, методичний посібник «Символи Трипільської культури», газети, буклети, презентації, відео, а також учнівський блог за адресою https://grupa1ptu.blogspot.com, колекція трипільського одягу</p>

Продовження таблиці

11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	Презентація проекту на Обласній конференції-презентації за результатами конкурсу-презентації методичних проєктів «Трипільська культура – джерело професійної майстерності»
12	Відзначення учасників проєкту	Свідоцтва учасників проєкту

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 18

Тема проекту: «Подих минулого – на вітрилах майбутнього»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Дем'яненко Валентина Володимирівна, викладач
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	21 група III курс, 41 група I курс – «Штукагур, маляр, лицювальник-плиточник»; 40 група I курс – «Кухар, кондитер»; 43 група I курс – «Оператор комп'ютерного набору I категорії, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних»
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Лугова Катерина Віталіївна, Полонець Катерина Віталіївна, Момотенко Анастасія В'ячеславівна, Лукашенко Дар'я Сергіївна, Скобля Вікторія Вікторівна, Годлевська Анастасія В'ячеславівна, Мельник Дмитро Андрійович, Замостяний Валерій Віталійович, Варга Тетяна Сергіївна, Сливка Богдан Володимирович, Слісаренко Іван Сергійович, Позняк Дмитро Іванович, Голубйовський Дмитро В'ячеславович

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	Проект створено в рамках конкурсу-презентації методичного проекту серед закладів ПТО Київської області «Трипільська культура – джерело професійної майстерності»

2	Актуальність		<p>Трипільська цивілізація є фундаментом національної української ідеї, основним чинником національно-культурного відродження України. Досліджуючи історичну спадщину на прикладі Трипілля з його любов'ю до землі, гармонією між природою і людиною, вмінням жити без заздрощів і братовбивчих воєн, учасники проекту формують особистісні компетенції.</p> <p>Спільна праця учнів і педагогів сприяє формуванню та розвитку духовно-етичних, патріотичних орієнтирів молоді. Підготовка заходів, презентацій, творчих проєктів, створення фільму дала можливість не лише удосконалити знання про минуле та сучасне України, але й по-особливному розкрила значення слова «Батьківщина», підвищила цінність національних традицій та колориту, пропустивши її через серце кожного учасника проєкту. Використання проєктної методики в процесі реалізації проєкту дає можливість учневі проявити себе, реалізувати приховані можливості. Послідовно готуючись до кожного з етапів проєкту, підлітки вчаться спілкуватися. Крім комунікативних навичок, розвивається почуття колективізму, відповідальність за доручену справу</p>
3	Значущість	соціальна	<p>Популяризація знань про Трипільську культуру, збагачення інтелекту та зростання освітнього рівня молоді, виховання у неї поваги до нашої історії, любові до рідного краю</p>
практична		<p>Даний проєкт та методичні напрацювання, що супроводжують його реалізацію, можуть бути використаними у роботі викладачів та майстрів виробничого навчання для удосконалення знань про минуле та сучасне України, підвищення цінності національних традицій</p>	

4	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Історія України, інформатика, хімія, художня культура, технологія штукатурних робіт, технологія малярних робіт, технологія столярних робіт, будівельне креслення, матеріалознавство, технологія приготування їжі з основами товарознавства, виробниче навчання
5	Мета проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Привернення уваги педагогів, учнівської молоді навчального закладу, широких кіл громадськості до осмислення та усвідомлення важливості реалізації заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання. • Удосконалення професійної майстерності на основі реконструкції здобутків трипільської культури за такими напрямками професійної підготовки, як громадське харчування, будівництво та деревообробка, будівельна галузь. • Популяризація історичного і культурного надбання Трипілья-Кукутені та історії рідного краю як невід'ємної частини процесу історичного розвитку України в цілому. • Виховання в учнів шанобливого ставлення до рідного краю, рідної землі, свого роду, історичного минулого, духовної спадщини, історико-культурних надбань народу. • Формування відчуття української ідентичності. • Заохочення до пізнавальної, краєзнавчої, пошуково-дослідницької діяльності учнівської молоді, педагогічних працівників ДПТ-НЗ «Рокитнянський професійний ліцей». • Розвиток творчих здібностей, фантазії та уяви; удосконалення вмінь знаходити нові нестандартні (креативні) вирішення завдань. • Формування та розвиток комунікативної, творчої, соціальної компетентності, виховання взаємодопомоги, дружелюбності

6	Завдання проекту	<p>1. Формування та розвиток в учнівській молоді національно-культурної ідентичності, національно-патріотичного світогляду, духовно-моральних цінностей українського народу.</p> <p>2. Створення виховного середовища для саморозвитку, самовираження і самореалізації особистості.</p> <p>3. Розвиток інтелектуальної, емоційно-почуттєвої та вольової сфери особистості.</p> <p>4. Впровадження активних форм, методів і видів виховної діяльності.</p> <p>5. Стимулювання пошуково-пізнавальної діяльності вихованців.</p> <p>6. Створення позитивного іміджу професійно-технічної освіти.</p> <p>7. Перетворення навчально-виховного процесу в соціальний простір самовдосконалення особистості, створення умов для набуття нею індивідуального досвіду і посильної участі у творенні світу свого життя.</p> <p>8. Виявлення рівня сформованості у вихованців патріотичних і громадянських якостей</p>
7	Учасники проекту	Учні, педагогічні працівники, батьки, працівники бібліотеки
8	Строки виконання проекту	вересень 2017 р. – лютий 2018 р.
9	Етапи реалізації проекту	<p>I. Підготовчий етап.</p> <p>I.1. Інструктаж.</p> <p>I.2. Ознайомлення з темою колективної роботи.</p> <p>II. Планувальний етап.</p> <p>II.1. Визначення шляхів виконання проекту.</p> <p>II.2. Розподіл обов'язків між групами.</p> <p>II.3. Вибір індивідуальних завдань та розробка шляхів їх реалізації.</p> <p>III. Змістовно-пошуковий етап.</p> <p>III.1. Збір та опрацювання інформації.</p> <p>III.2. Творча робота.</p>

9	Етапи реалізації проекту	<p>III.3. Оформлення проектної роботи. IV. Узагальнюючий етап. IV.1. Презентація та захист проектів «Трипільське протомісто», «Живий хліб», «Історія Трипільської культури». IV.2. Показ фільму, створеного учнями, під назвою «Подих минулого – на вітрилах майбутнього».</p>
10	Форма продукту проектної діяльності	<p>1. Проекти «Трипільське протомісто», «Живий хліб», «Історія Трипільської культури». 2. Фільм, створений учнями, під назвою «Подих минулого – на вітрилах майбутнього».</p>
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	<p>ДЖЕРЕЛА ВИСВІТЛЕННЯ ЕТАПІВ РОБОТИ: http://rakitnoe.glo.ua/marketing/rajonna-gazeta-visnik-rokitnyanshini.html http://rokpl.in.ua/category/новини/ http://rokpl.in.ua/2018/02/08/трипільська-культура/</p>
12	Відзначення учасників проекту	<p>Диплом Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області в номінації «Найкраща відеопрезентація світу Трипілля»</p>

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 19

Тема проекту: «Трипільська матриця»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	ДПТНЗ «Фастівський центр професійно-технічної освіти»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Шемякіна Е. Е. – заступник директора з навчально-виховної роботи
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	1-й курс: 114 – слюсар-ремонтник, 115, 118 – кухар, 2-й курс: 211 – монтажник гіпсокартонних конструкцій, 212 – слюсар з ремонту автомобілів, 213, 215 – кухар, 217 – секретар керівника; 3-й курс: 312 – токар, 314 – електрогазоварник, 315 – кондитер, 316 – маляр, 317 – адміністратор
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Всі учні вищезазначених груп

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	Загальні положення	<p>На базі нашого навчального закладу ми розпочали роботу над проектом «Трипільська матриця».</p> <p>Обласний професійно-краєзнавчий проєкт «Трипільська культура – джерело сучасної професійної майстерності» започаткований Навчально-методичним кабінетом професійно-технічної освіти у Київській області в рамках обласного методичного заходу «Калейдоскоп педагогічних ідей»</p>

2	Актуальність	Трипільська культура привертає увагу не лише педагогічних працівників, а й учнів, які шукають відповідь на одвічні запитання: «Звідки ми?», «Де наші корені?», «Де початок нашої цивілізації?», «Яким богам поклонялися?», «У що вбиралися давні трипільці?», «Яку їжу споживали?», «У яких будинках мешкали?», «Як робили відомі керамічні і металічні вироби?» і «Що означають рисунки на цих виробах?»	
3	Значущість	соціальна	<ul style="list-style-type: none"> – Одержання знань про трипільську культуру з історико-краєзнавчих музеїв Київської області. – Посилення мотивації до навчально-пізнавальної діяльності з історії і культури трипільської цивілізації через інноваційні педагогічні технології. – Розширення кругозору, уяви та фантазії про історію трипільської цивілізації
		практична	<ul style="list-style-type: none"> – Презентація нових підходів, ідей педагогічних працівників і учнів у проєкті «Трипільська матриця». – Систематизація і класифікація досліджень, оформлення звітів, презентацій, друкованих матеріалів. – Практичне застосування виконаних робіт з символікою трипільської культури на уроках виробничого навчання і гурткової роботи
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	<ul style="list-style-type: none"> – Історія і технології. – Будівельне креслення і художня культура. – Основи технічного редагування службових документів і виробниче навчання. – Географія і англійська мова 	
5	Мета проєкту	Ознайомлення та популяризація історичного й культурного надбання Трипілля-Кукутені	
6	Завдання проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити заходи з вивчення історичного і культурного надбання трипільської культури. 2. Засвоїти, відтворити і реалізувати елементи трипільської цивілізації у навчально-професійній діяльності центру. 	

6	Завдання проекту	3. Висвітлити напрацювання з проекту на сайті навчального закладу, в педагогічній пресі й мережі Інтернет, засобах масової інформації. 4. Узагальнити результати проекту щодо ефективності впровадження у навчально-виховний процес
7	Учасники проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Перенесієнко О. В. – методист; – Новиченко Н. П. – голова методичної комісії «Природничо-математичні предмети»; – Папенко О. В. – голова методичної комісії «Суспільно-гуманітарні предмети»; – Борецька Н. А. – голова методичної комісії «Будівельні професії»; – Гордєєва С. В. – голова методичної комісії «Професії обслуговування»; – Олексієнко Л. В. – голова методичної комісії «Професії громадського харчування»; – Поліщук А. Ю. – голова методичної комісії «Професії металообробки»; – Кривобок О. О. – бібліотекар; – викладачі, майстри виробничого навчання, учні, батьки
8	Строки виконання проекту	2017 – 2018 навчальний рік
9	Етапи реалізації проекту	<p>1. Організаційний – жовтень 2017 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вибір теми проекту (пропонується перелік тем проектів). – Формулювання мети й завдань проекту. – Визначення етапів реалізації проекту. – Обговорення теми і етапів роботи в методичних комісіях. – Планування напрямів роботи педагогічного колективу і учнів. <p>2. Інформаційний – жовтень–листопад 2017 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вивчення і опрацювання історичної літератури.

9	<p>Етапи реалізації проекту</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вивчення і опрацювання краєзнавчої літератури. – Пошук інформації на сайтах в Інтернеті і робота з нею. – Екскурсія творчої групи педагогічних працівників у місто Біла Церква. – Екскурсія творчої групи в село Трипілля. – Екскурсія педагогічних працівників у м. Ржищів. <p>3. Творчий – листопад 2017 р. – лютий 2018 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Проведення відкритих уроків з художньої культури, географії, іноземної мови. – Проведення інтегрованих уроків з історії і технології. – Проведення відкритих уроків з предметів: «Технологія редагування службових документів», професія «Секретар керівника»; «Будівельне креслення», професія «Монтажник гіпсокартонних конструкцій». – Розробити і апробувати дидактичний матеріал до уроків з предметів. – Показ науково-популярних фільмів. – Організація виставки літератури «Кукутьень-Трипілля». – Виховні заходи: «Хліб – символ життя»; «Наші предки – трипільці». – Екскурсія з учнями в Національний музей історії України м. Київ. – Робота історичного гуртка. – Проведення майстер-класу з виготовлення керамічних виробів. – Створення панно «Трипільські символи в українській вишивці». <p>4. Практичний – лютий 2018 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Виставка методичних розробок з теми проекту. – Презентація дидактичного матеріалу до уроків.
---	---------------------------------	--

9	Етапи реалізації проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Розміщення напрацювань (методичних розробок) на сайті навчального закладу, педагогічних сайтах та в YouTube. - Презентувати роботу над проектом на педагогічній раді. <p>5. Аналітичний – березень–квітень 2018 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Узагальнення результатів роботи в проєкті. - Підготовка збірки досвіду (методичних розробок) учасників проєкту. - Впровадження в практику досвіду педагогічних працівників 																
10	Форма продукту проєктної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - Буклети: «Трипільська матриця» і «Живий хліб». - Зразки трафаретів «Стрічковий орнамент» для декоративного оздоблення поверхні. - Металеві вироби з трипільською символікою: «Торшер», Картина «Відлуння Трипільля», «Державний Герб України». - Вишите панно «Логографічні символи трипільців» 																
11	Публікації та доповіді щодо проєкту (якщо є)	<p>На сайті «Методичний портал» розміщені методичні розробки педагогічних працівників:</p> <table border="1" data-bbox="412 922 925 1394"> <thead> <tr> <th data-bbox="412 922 448 995">№</th> <th data-bbox="448 922 616 995">Прізвище педагога</th> <th data-bbox="616 922 828 995">Назва роботи</th> <th data-bbox="828 922 925 995">Номер сертифікату</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="412 995 448 1225">1.</td> <td data-bbox="448 995 616 1225">Жаворонкова О.Г.</td> <td data-bbox="616 995 828 1225">Дидактичний матеріал до уроків з української мови «Народе із трипільських запорогів, древніших за святий Єрусалим...»</td> <td data-bbox="828 995 925 1225">0000/66057</td> </tr> <tr> <td data-bbox="412 1225 448 1315">2.</td> <td data-bbox="448 1225 616 1315">Папенко О. В.</td> <td data-bbox="616 1225 828 1315">Виховний захід «Наші предки – трипільці»</td> <td data-bbox="828 1225 925 1315">0000/66066</td> </tr> <tr> <td data-bbox="412 1315 448 1394">3.</td> <td data-bbox="448 1315 616 1394">- «» -</td> <td data-bbox="616 1315 828 1394">Презентація «Наші предки – трипільці»</td> <td data-bbox="828 1315 925 1394">0000/66065</td> </tr> </tbody> </table>	№	Прізвище педагога	Назва роботи	Номер сертифікату	1.	Жаворонкова О.Г.	Дидактичний матеріал до уроків з української мови «Народе із трипільських запорогів, древніших за святий Єрусалим...»	0000/66057	2.	Папенко О. В.	Виховний захід «Наші предки – трипільці»	0000/66066	3.	- «» -	Презентація «Наші предки – трипільці»	0000/66065
№	Прізвище педагога	Назва роботи	Номер сертифікату															
1.	Жаворонкова О.Г.	Дидактичний матеріал до уроків з української мови «Народе із трипільських запорогів, древніших за святий Єрусалим...»	0000/66057															
2.	Папенко О. В.	Виховний захід «Наші предки – трипільці»	0000/66066															
3.	- «» -	Презентація «Наші предки – трипільці»	0000/66065															

11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	4. - «» -	Урок-екскурсія «Сквером трипільської культури»	0000/ 66067
		5. Олексієнко Л. В., Куценко Н. В.	Виховний захід «Хліб – символ життя»	0000/ 66408
		6. - «» -	Презентація «Хліб – символ життя»	0000/ 66409
		7. Ясінська Н. В.	Урок «Один день в парку трипільської культури»	0000/ 66394
		8. - «» -	Презентація «Один день у парку трипільської культури»	0000/ 66399
		9. Довиченко Ю. В.	Урок «THE CUCUTENI– TRYPILLIAN CULTURE»	0000/ 66402
		10 - «» -	Презентація «THE CUCUTENI – TRYPILLIAN CULTURE»	0000/ 66405
		11 Буневич С. П.	Презентація «Трипільська культура»	0000/ 66188
		12 - «» -	Урок «Трипільська культура»	0000/ 66401
		13 Пінчук Л. О.	Презентація «Україна і найстаріші цивілізації»	0000/ 66195
		14 - «» -	Урок «Україна і найстаріші цивілізації»	0000/ 66189
		15 Борецька Н. А.	Презентація «Трипільська археологічна культура»	0000/ 66183

Продовження таблиці

11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	16	Борецька Н. А., Склярєва В. А.	Урок «Екскурс в історію розвитку будівництва»	0000/ 66181
		17	Соколенко Л. А.	Презентація «Макетування та верстка газети»	0000/ 66180
		18	- «» -	Урок «Робота в серєдовищі програми MS Publisher»	0000/ 66179
		19	Поліщук А. Ю., Ковальчук Г. Г.	Урок «Використання трипільських логографічних символів у сучасних металовиробах»	0000/ 66059
		20	Поліщук А. Ю.	Презентація-проект «Використання трипільських логографічних символів у сучасних металовиробах»	0000/ 66412
		21	- «» -	Презентація «Трипільські символи в металовиробах»	0000/ 66413
		22	Перенесєнєко О. В.	Урок з креслення «Трипільський орнамент»	0000/ 66523
		23	- «» -	Презентація «Трипільський орнамент»	0000/ 66406
12	Відзначення учасників проекту	Диплом Міністерства освіти і науки України «Методичний кабінет професійно-технічної освіти Київської області» в номінації «Автентичність та традиції Трипїлля в сучасних професїях»			

МЕТОДИЧНИЙ ПАСПОРТ ПРОЕКТУ № 20

Тема проекту: «Розвиток стійкого інтересу учнів до майбутньої професії»

Найменування закладу професійно-технічної освіти	Державний професійно-технічний навчальний заклад «Яготинський центр професійно-технічної освіти»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника проекту (педагогічного працівника), посада	Максимова Тетяна Миколаївна – методист
Курс, група, майбутня професія учасників проекту	III курс 634-ЕлЗ «Електрозварник ручного зварювання». II курс 522-ЛМ «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу». III курс 632-КК «Кухар. Кондитер». I курс 711ТМ «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва». I курс 721-ЛМ «Маляр». Групи ТУ 81-МЗ «Муляр». I курс 714-ЕлЗ «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»
Прізвища, ім'я, по батькові учасників проекту (учнів)	Липенко Олександр Іванович, Кириченко Павло Андрійович, Гопкало Альона Олександрівна, Ігнатенко Вікторія Олександрівна, Власенко Іван Миколайович, Педяш Артем Вікторович, Басанський Андрій Григорович, Майківець Євген Миколайович, Родак Антон Вікторович, Гончаренко Євгеній Володимирович, Кичола Сніжана Анатоліївна, Мельник Віолетта Анатоліївна, Король Марина Євгенівна, Грицан Олена Ігорівна, Прокіпчук Андрій Сергійович

№ з/п	Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1.	Загальні положення	<p>Проект розроблений для задоволення соціального замовлення суспільства у розвитку творчих, інтелектуальних, комунікативних здібностей учнів. Сприяє розвитку та закріпленню інтересу до обраної професії, професійного мислення, стимулювання процесу подальшого набуття знань, можливості для розкриття творчого потенціалу, відчуття духу суперництва, демонстрації набутих вмінь та навичок</p>
2.	Актуальність	<p>У випускника сучасного професійно-технічного навчального закладу повинні бути сформовані готовність і здатність творчо мислити, знаходити нестандартні рішення, проявляти ініціативу, тобто випускник ПТНЗ повинен бути конкурентоспроможним. Ці особистісні якості визначають інвестиційну привабливість освіти. Одна з найважливіших умов комплексного і різнобічного розвитку здібностей учня – це багатоплановість і різноманітність видів діяльності, в які одночасно він включається. Вимоги такі: творчий характер діяльності, оптимальний рівень труднощів для виконавця, належна мотивація і забезпечення позитивного емоційного настрою під час і після закінчення виконання діяльності. В основу Проекту покладено ідею про те, що кожна людина володіє своєю індивідуальною сутністю, яку вона реалізує в процесі свого життя. Саме ця індивідуальна сутність багато в чому визначає як сам процес самопізнання людини, так і її вибір того чи іншого роду діяльності та засобів досягнення мети. Отже, необхідно створити максимальні можливості для того, щоб освітній процес у навчальному закладі будувався як поле вибору у сфері змісту освіти, темпів, форм, методів і умов урочної та позаурочної діяльності, а учень і педагог стали суб'єктами вибору сфер самореалізації</p>

3	Значущість	соціальна	Підвищення іміджу навчального закладу в освітянському середовищі, розширення мережевої взаємодії щодо обміну передовим педагогічним досвідом
		практична	Формування та підготовка творчої команди учнів і педагогів, отримання ефективного освітнього середовища, поповнення методичної бази з предметів професійно-теоретичного та практичного циклів, формування банкпедагогічних технологій для розвитку учнів
4	Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті		Предмети загальноосвітнього циклу, професійно-теоретичного та професійно-практичного спрямування
5	Мета проєкту		<ul style="list-style-type: none"> – Створення оптимальних умов для розвитку індивідуальних інтелектуальних, творчих, соціальних здібностей учнів у навчальному закладі – Стимулювання творчої діяльності та задоволення потреби педагогів у продуктивному самовираженні
6	Завдання проєкту		<ul style="list-style-type: none"> – Формування ключових компетенцій в учнів: предметної, соціальної, інформаційної, комунікативної. – Забезпечення можливості творчої самореалізації особистості в різних видах діяльності. – Розвиток особистості учня і педагога через взаємодію. – Залучення у творчу діяльність якомога більше учасників. – Формування міжпредметних зв'язків, які виховують в учнів інтегративне мислення і загальне усвідомлення актуальності майбутньої професії. – Удосконалення методичного забезпечення освітнього та виховного процесу з предметів теоретичної та практичної підготовки. – Розвиток масових, групових та індивідуальних форм позаурочної діяльності

7	Учасники проекту	Учні I–III курсів, групи ТУ, викладачі, майстри виробничого навчання
8	Строки виконання проекту	2017–2020 навчальні роки
9	Етапи реалізації проекту	<p>Методико-мотиваційний: Вивчення досвіду роботи педагогів, педагогів-новаторів, методичної літератури з проведення Проекту. Формулювання основних цілей і завдань проекту. Визначення основних заходів, їх форм, змісту і учасників.</p> <p>Підготовчий: Затвердження плану заходів. Розподіл обов'язків між педагогами. Випуск розширеного оголошення щодо проведення Проекту. Визначення творчих груп учнів, педагогів.</p> <p>Організаційний: Створення творчих груп учнів для підсумкових заходів. Самовизначення учнів для участі в: – творчих конкурсах, – майстер класах; – екскурсіях; – конкурсах фахової майстерності; – учнівських предметних проектах.</p> <p>Реалізаційний: Робота за затвердженим планом; складання дидактичних ресурсів з готовими заходами по різних напрямках роботи, виконані в PowerPoint і Flash.</p> <p>Рефлексивний: Підбиття підсумків; нагородження переможців та активних учасників; аналіз проведеної роботи (педрада); вироблення рекомендацій щодо проведення Проекту в наступних роках</p>

10	Форма продукту проектної діяльності	<p>Учнівські презентації «Моя професія в вивченні предмета»,</p> <p>Презентації учнівських екскурсій, конкурсів фахової майстерності серед учнів. Фізичний прилад «Перетворення енергії з механічної в електричну», який пов'язаний з темою спецпредмета «Джерела струму в тракторах». Виготовлений прилад «Плазмова куля з лампи накаливання». Можна використовувати в повсякденному житті як декоративний світильник. Практичний стенд: «Реверсивний пуск асинхронного двигуна з короткозамкненим ротором»</p>
11	Публікації та доповіді щодо проекту (якщо є)	
12	Відзначення учасників проекту	Диплом учасників проекту, грамоти учасників конкурсів фахової майстерності серед учнів, подяки за участь у конкурсі презентацій «Моя професія – моє майбутнє».

Довідкове видання

Романов Леонід Анатолійович
Пащенко Тетяна Миколаївна
Пятничук Тетяна Володимирівна
Глущенко Олена Вадимівна
Шимановський Марк Мусійович

**Проектні технології навчання учнів
професійно-технічних навчальних
закладів (для педагогічних працівників
професійно-технічних навчальних
закладів)**

*Довідник
[Електронне видання]*

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Minion.
Умовн. друк. арк. 7,2.
Обл.-вид. арк. 6,8.
Зам. 709

Видавець і виготівник комунальне книжково-газетне
видавництво «Полісся». 10008 Житомир, вул. Шевченка 18а.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру:
Серія ЖТ № 5 від 26.02.2004 року.